

ΛΕΥΚΗ ΒΙΒΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ LOOP: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ – ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΜΕΣΩ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΜΕΝΤΟΡΙΣΜΟΥ

WP4 – ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ
ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ 4.3 – ΛΕΥΚΗ ΒΙΒΛΟΣ ΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΚΑΙ ΤΗ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

<https://empowering-teachers.eu/>

© Copyright 2024 Σύμπραξη LOOP

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αναπαραγωγή ή τροποποίηση του παρόντος εγγράφου, εν όλω ή εν μέρει, για οποιονδήποτε σκοπό, χωρίς την έγγραφη άδεια της Σύμπραξης LOOP. Επιπλέον, πρέπει να γίνεται αναφορά στους συντάκτες του εγγράφου και σε κάθε ισχύον τμήμα της δήλωσης πνευματικών δικαιωμάτων.

Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Το παρόν έγγραφο μπορεί να τροποποιηθεί χωρίς προειδοποίηση.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	Erro! Marcador não definido.
ΟΡΑΜΑ	5
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	5
ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ	6
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LOOP	10
ΙΣΤΟΡΙΚΟ	10
Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	10
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ	13
ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ	13
ΣΕΝΑΡΙΟ 1. ΕΚΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	15
ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	16
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	16
ΣΕΝΑΡΙΟ 2. ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΣΕ ΔΡΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	19
ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	19
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	20
ΣΕΝΑΡΙΟ 3. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΜΕΝΤΟΡΙΣΜΟΥ	24
ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	25
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	25
ΣΕΝΑΡΙΟ 4. ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΕ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	27
ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	27
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	29
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	32

**ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΧΟΥΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ**

ΟΡΑΜΑ

Τα εκπαιδευτικά συστήματα αντιμετωπίζουν σήμερα σημαντικές προκλήσεις, που σχετίζονται, αφενός, με την ανάγκη προσέλκυσης μεγάλου αριθμού νέων εκπαιδευτικών και, αφετέρου, με την περαιτέρω στήριξη των εκπαιδευτικών που βρίσκονται ήδη εντός του συστήματος, ώστε να αποφευχθεί η πρόωρη αποχώρησή τους.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη έχει σημαντικό αντίκτυπο στα μαθησιακά αποτελέσματα των μαθητών, στην πρόοδο και στην ευημερία των εκπαιδευτικών. Τα επιστημονικά δεδομένα επιβεβαιώνουν ότι οι ευκαιρίες επιμόρφωσης οδηγούν στη διαμόρφωση διδακτικών προσεγγίσεων και ικανοτήτων.

Συνεπώς, είναι πολύ σημαντικό να αναπτυχθεί μια συμπληρωματική και ολοκληρωμένη προσέγγιση σε όλα τα επίπεδα και τους τομείς διδασκαλίας και επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών. Η προϋπόθεση αυτή συνεπάγεται την ανάγκη διασφάλισης της εισαγωγής των εκπαιδευτικών στο επάγγελμα, με την υποστήριξη ποιοτικών προγραμμάτων μεντορισμού, συμπεριλαμβανομένων δράσεων για την προώθηση και τη στήριξη της επαγγελματικής ανάπτυξης καθώς και συνεχούς ανατροφοδότησης.

Η υιοθέτηση δράσεων που έχουν εξεταστεί στις πιλοτικές δοκιμές, όπως συνέβη κατά τη φάση πειραματισμού του προγράμματος LOOP, επιτρέπει στις πολιτικές να είναι αποτελεσματικά προσανατολισμένες στην πρόσβαση σε εξαιρετικά προγράμματα επιμόρφωσης, τα οποία να ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες των εκπαιδευτικών και των μαθητών. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της ανάπτυξης καλά δοκιμασμένων μοντέλων επιμόρφωσης, όπως το πρόγραμμα εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς LOOP και το πρόγραμμα επιμόρφωσης των μεντόρων, καθώς και το μοντέλο διαχείρισης σταδιοδρομίας.

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Το πρόγραμμα LOOP ήταν ένα πειραματικό πρόγραμμα που σχεδιάστηκε για να συμβάλει στην αποκατάσταση της αναγνώρισης και της αξιοπιστίας του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού, παρεμβαίνοντας σε όλα τα στάδια της επαγγελματικής σταδιοδρομίας, μέσω μιας συστημικής δράσης με γνώμονα τη διασφάλιση της ποιοτικής εισαγωγής των νέων εκπαιδευτικών στο επάγγελμα, περιλαμβάνοντας τη συμβολή έμπειρων εκπαιδευτικών που εκπαιδεύονται για να αναλάβουν ρόλο μέντορα.

Στο πρόγραμμα LOOP επιδιώχθηκε να εξεταστεί, μεταξύ άλλων παραδοχών, το αν η επιμόρφωση των έμπειρων εκπαιδευτικών ευνοεί την υλοποίηση τυπικών προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς και αν αυτό μεταφράζεται σε βελτιωμένες συνθήκες για τους εκπαιδευτικούς. Η δράση αυτή έχει ως στόχο την αύξηση της ελκυστικότητας του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού και την πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του επαγγέλματος από τους νέους εκπαιδευτικούς, καθώς και την υποστήριξη των εκπαιδευτικών που βρίσκονται ήδη στο εκπαιδευτικό σύστημα, ενισχύοντας την κινητροδότησή τους για τη διδασκαλία.

Ο κύριος στόχος της Λευκής Βίβλου είναι η συστηματοποίηση των σχετικών πληροφοριών σχετικά με τη δράση που έλαβε χώρα στο πλαίσιο του προγράμματος LOOP σε όλες τις χώρες της σύμπραξης (Πορτογαλία, Ισπανία, Ελλάδα, Ιταλία, Σλοβενία και Κροατία), επιδιώκοντας την ανάπτυξη καινοτομιών σε συστημικό και πολιτικό επίπεδο, συμβάλλοντας έτσι στον προσδιορισμό των προκλήσεων και στην εξέταση των στρατηγικών στις διάφορες συμμετέχουσες χώρες. Το σύνολο των εργασιών που αναπτύσσονται έχει ως στόχο να προσελκύσει περισσότερους εκπαιδευτικούς στο επάγγελμα, να παράσχει συνεχή υποστήριξη στους εκπαιδευτικούς που βρίσκονται ήδη εντός

του εκπαιδευτικού συστήματος, να τους υποστηρίξει κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, να προωθήσει την αναγνώριση των ρόλων τους και να τους βοηθήσει στη διαχείριση της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ

- Πολιτική για τους εκπαιδευτικούς
- Εισαγωγή των νέων εκπαιδευτικών στο επάγγελμα
- Καθοδήγηση των εκπαιδευτικών με βάση τον θεσμό του μέντορα
- Δομή και καθοδήγηση σταδιοδρομίας
- Επαγγελματική ανάπτυξη
- Μοντέλο LOOP για την εισαγωγή στο επάγγελμα και την εξέλιξη της σταδιοδρομίας των εκπαιδευτικών

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η θέση των εκπαιδευτικών στις ευρωπαϊκές χώρες είναι παρόμοια σε γενικές γραμμές, λόγω της επαγγελματικής αστάθειας που προκαλείται από τα ολοένα και πιο απαιτητικά επαγγελματικά πλαίσια, την έλλειψη πόρων και αναγνώρισης, καθώς και την κόπωση που αντιμετωπίζουν (ο μέσος όρος ηλικίας είναι τα 44 έτη στις χώρες του ΟΟΣΑ). Η έκθεση TALIS του 2018 αποκαλύπτει ότι το 39% των εκπαιδευτικών στις χώρες και τις οικονομίες του ΟΟΣΑ σκοπεύει να εγκαταλείψει το επάγγελμα του εκπαιδευτικού τα επόμενα χρόνια. Η πρόωρη αποχώρηση αυτών των εκπαιδευτικών, οι οποίοι κατέχουν άριστες γνώσεις σε διάφορες πτυχές του επαγγέλματός τους, αποτελεί ανεπανόρθωτη απώλεια για τα εκπαιδευτικά συστήματα.

Συγχρόνως, οι νέοι εκπαιδευτικοί στα εκπαιδευτικά συστήματα είναι σχετικά λίγοι (κάτω των 30 ετών), ποσοστό που μειώνεται όσο αυξάνεται η βαθμίδα εκπαίδευσης. Οι έρευνες δείχνουν ότι η Ευρώπη αντιμετωπίζει την τεράστια πρόκληση της προσέλκυσης νέων εκπαιδευτικών και, ταυτόχρονα, της συνεχούς υποστήριξης εκείνων που βρίσκονται ήδη στο επάγγελμα και παλεύουν με την απογοήτευση.

Οι εκθέσεις του ΟΟΣΑ (TALIS, 2013 και 2018), κατά την ανάλυση των πιο προηγμένων εκπαιδευτικών συστημάτων, συμπεριλαμβανομένων των χωρών που συμμετέχουν στη σύμπραξη LOOP (Πορτογαλία, Ισπανία, Ελλάδα, Ιταλία, Σλοβενία και Κροατία), αναφέρουν ότι μετά την αρχική τους εκπαίδευση η πρόσβαση των εκπαιδευτικών στη διδακτική πρακτική, δηλαδή την αποκαλούμενη περίοδο εισαγωγής στο επάγγελμα, είναι ανύπαρκτη ή έστω δύσκολη. Αυτή η διαδικασία κατάρτισης, που είναι ζωτικής σημασίας για τους νέους εκπαιδευτικούς ή εκείνους που αντιμετωπίζουν νέες επαγγελματικές πραγματικότητες, είναι απαραίτητη για την ένταξή τους στο επαγγελματικό πλαίσιο, διαδραματίζει βασικό ρόλο στη συνέχιση της δια βίου μάθησης και συμβάλλει στη βελτίωση της επιτυχίας των μαθητών (LINCS, 2015), ενώ συμβάλλει και στη διατήρηση των εκπαιδευτικών στο επάγγελμα, τον περιορισμό της πρόωρης εγκατάλειψης και τις παρατεταμένες απουσίες από την εργασία (TALIS, 2018).

Το ισχύον ευρωπαϊκό πλαίσιο υπογραμμίζει τον επείγοντα χαρακτήρα για την ανάπτυξη μιας πολιτικής προοπτικής, η οποία θα εδράζεται σε ένα κοινό όραμα μεταξύ των δομών που συνθέτουν τα διάφορα επίπεδα δράσης στα εκπαιδευτικά συστήματα, όπως τα υπουργεία παιδείας, τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τα κέντρα επιμόρφωσης εκπαιδευτικών, τα σχολεία και τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, συμφωνώντας σε ένα σύνολο συστημικών και σταθερών δράσεων, συμπεριλαμβανομένων ευκαιριών επαγγελματικής ανάπτυξης, με διαδικασίες εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς, που υποστηρίζονται από ποιοτικά προγράμματα μεντορισμού.

Το πρόγραμμα LOOP, βασισμένο σε μια ημι-πειραματική μεθοδολογία και μια στρατηγική από τη βάση προς την κορυφή, σκιαγράφησε μια σειρά μέτρων πολιτικής για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, τα οποία

Η δημιουργία της παρούσας δημοσίευσης συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα επιχορηγήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της επιχορήγησης υπ' αριθ. 626148-EPP-1- 2020-2-PT-EPPKA3-PI-POLICY. Η παρούσα δημοσίευση αντνακλά μόνο τις απόψεις των συντακτών. Ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ούτε ο εθνικός οργανισμός χρηματοδότησης του έργου φέρουν οποιαδήποτε ευθύνη για το περιεχόμενο ή για τυχόν απώλειες ή ζημιές που ενδέχεται να προκληθούν από τη χρήση της παρούσας δημοσίευσης.

υποστηρίζονται από επίσημα προγράμματα μεντορισμού και εισαγωγής στο επάγγελμα και ένα μοντέλο διαχείρισης σταδιοδρομίας, ικανό να συμβάλλει στην αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων στις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως οι αδυναμίες των προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα και επαγγελματικής ανάπτυξης, η έλλειψη ελκυστικότητας του επαγγέλματος και οι ευκαιρίες ανάπτυξης διδακτικών και παιδαγωγικών ικανοτήτων, η επίτευξη υψηλών επιπέδων γνώσεων από τους εκπαιδευτικούς καθ' όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους, η ενσωμάτωση της ανατροφοδότησης ως μέρος της εισαγωγής στο επάγγελμα, υποστηριζόμενη από τον μεντορισμό.

Ο κύριος στόχος του παρόντος κειμένου είναι, συνεπώς, να υπογραμμίσει την αναγκαιότητα της υιοθέτησης λύσεων πολιτικής δράσης, βασισμένων σε συγκεκριμένα δεδομένα, που προκύπτουν από παρεμβάσεις που αξιολογούνται σε σχολικό περιβάλλον, πριν και μετά την εφαρμογή του εν λόγω μέτρου πολιτικής, λαμβάνοντας υπόψη:

- τις πληροφορίες που συλλέγονται (αποτελέσματα επαληθευμένα στις πιλοτικές δοκιμές),
- τους επιδιωκόμενους στόχους των συστάσεων πολιτικής, με βάση τις διαφορετικές συνθήκες του εκπαιδευτικού συστήματος,
- τους κινδύνους και τις πηγές αβεβαιότητας (εξωτερικές δυνάμεις, τρωτά σημεία, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών συνθηκών στις διάφορες χώρες).

Με βάση αυτό το πλαίσιο, προτείνεται μια σειρά δράσεων για τη βελτίωση της τρέχουσας κατάστασης των τεσσάρων σεναρίων που αναφέρονται παρακάτω, τα οποία χαρακτηρίζουν τα εκπαιδευτικά συστήματα στις διάφορες χώρες της σύμπραξης και θεωρείται ότι έχουν μεγάλη σημασία για την ανάληψη συστηματικής και συνεχούς δράσης.

Σενάριο 1. Εκκίνηση της ανάπτυξης και της επαγγελματικής εξέλιξης των εκπαιδευτικών: Στόχος είναι με την υποστήριξη των εκπαιδευτικών στην αρχή της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας μέσω ενός επίσημου προγράμματος εισαγωγής στο επάγγελμα που βασίζεται στον μεντορισμό, να επιτευχθεί βελτίωση της σταδιοδρομίας τους. Η δράση αυτή έχει ως στόχο να κινητροδοτήσει εκ νέου τους εκπαιδευτικούς, αποτρέποντάς τους από το να εγκαταλείψουν πρόωρα το επάγγελμα. Επιπλέον, στοχεύει στη δημιουργία μηχανισμών για τη διαφοροποίηση των ευκαιριών σταδιοδρομίας, επιτρέποντας στους έμπειρους εκπαιδευτικούς να αναλάβουν νέους ρόλους, ενισχύοντας έτσι τη δραστηριότητά τους.

Σενάριο 2. Μετατροπή της γνώσης σε δράση στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών: Στόχος είναι η υλοποίηση και η ανανέωση των προγραμμάτων εισαγωγής στη διδακτική δραστηριότητα για τους εκπαιδευτικούς που ξεκινούν τη σταδιοδρομία τους, με έμφαση στις διάφορες διαστάσεις του επαγγέλματος, δηλαδή τη διδακτική-παιδαγωγική, τη διοικητική/γραφειοκρατική, την κοινωνικοπολιτισμική και τη συναισθηματική/επιστημονική, μέσω καθοδήγησης με βάση τον θεσμό του μέντορα από συναδέλφους τους.

Σενάριο 3. Αξιοποίηση των δυνατοτήτων των εκπαιδευτικών μέσω του μεντορισμού: Στόχος είναι η εφαρμογή επίσημων προγραμμάτων επιμόρφωσης για τους έμπειρους εκπαιδευτικούς, ώστε να αποτελέσουν πιστοποιημένους μέντορες, για την υποστήριξη της υλοποίησης προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς. Αυτά τα προγράμματα επιμόρφωσης μεντόρων μπορούν να οδηγήσουν σε βελτιώσεις στην παροχή των προγραμμάτων εισαγωγής, δίνοντας συγχρόνως νέες ευκαιρίες διαφοροποίησης σταδιοδρομίας στους έμπειρους εκπαιδευτικούς.

Σενάριο 4. Μηχανισμοί στήριξης στις σχολικές μονάδες για τα προγράμματα εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς: Στόχος είναι τα διάφορα μέτρα να αποτελέσουν τη βάση για τον σχεδιασμό ενός σχεδίου δράσης και μιας στρατηγικής για την υλοποίησή του, αποσαφηνίζοντας τον ρόλο της σχολικής διοίκησης και των φορέων που συνδέονται με την κατάρτιση, ως δομών αρμόδιων για τον καθορισμό, την οργάνωση και τη διάθεση των πόρων που

Η δημιουργία της παρούσας δημοσίευσης συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα επιχορηγήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της επιχορήγησης υπ' αριθ. 626148-EPP-1- 2020-2-PT-EPPKA3-PI-POLICY. Η παρούσα δημοσίευση αντνακλά μόνο τις απόψεις των συντακτών. Ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ούτε ο εθνικός οργανισμός χρηματοδότησης του έργου φέρουν οποιαδήποτε ευθύνη για το περιεχόμενο ή για τυχόν απώλειες ή ζημιές που ενδέχεται να προκληθούν από τη χρήση της παρούσας δημοσίευσης.

απαιτούνται για την επιτυχία των προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα για τους νέους εκπαιδευτικούς και επιμόρφωσης για τους μέντορες. Το σχέδιο έχει ως στόχο να συμβάλει στην ανάπτυξη και τη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχουν τα σχολεία και να διασφαλίσει ότι οι εκπαιδευτικοί υποστηρίζονται, εκπαιδεύονται και ενσωματώνονται στη σχολική κουλτούρα.

Σε όλη την έκταση της Λευκής Βίβλου, μπορείτε να πληροφορηθείτε σχετικά με τη συμμετοχική προσέγγιση και την εμπειρία που αποκτήθηκε στην πράξη κατά τη διάρκεια των τριών ετών υλοποίησης του προγράμματος LOOP, ως αποτέλεσμα των ευκαιριών εισαγωγής στο επάγγελμα που προσφέρθηκαν στους νέους εκπαιδευτικούς και της επίδρασής τους στα εκπαιδευτικά συστήματα. Το κείμενο παρουσιάζει, επίσης, μια συστηματοποίηση των συστάσεων που αναμένεται να έχουν θετικό αντίκτυπο στα διάφορα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά πλαίσια, δεδομένου ότι προκύπτουν από ενδελεχή αναστοχασμό επί του συνόλου της διαδικασίας, όπου συμμετείχαν οι διάφοροι εταίροι του LOOP.

Οι συστάσεις για κάθε ένα από τα σενάρια που προτείνονται ως αναφορά για τη διαμόρφωση νέων πολιτικών ευθυγραμμίζονται, επίσης, με τους ευρωπαϊκούς στόχους, όπως περιγράφεται λεπτομερώς στον Πίνακα 1.

Στόχοι	Ευρωπαϊκοί στόχοι
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Συμβολή στην ανάπτυξη πολιτικών για την προσέλκυση νέων εκπαιδευτικών, τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του επαγγέλματος και την ενίσχυση των κινήτρων των έμπειρων εκπαιδευτικών ▪ Εφαρμογή, βελτίωση και καινοτομία διαδικασιών εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς μέσω καθοδήγησης με βάση τον θεσμό του μέντορα ▪ Αύξηση των επιλογών σταδιοδρομίας με την αναγνώριση του ρόλου των μεντόρων και την υλοποίηση προγραμμάτων μεντορισμού σε συγκεκριμένο πλαίσιο ▪ Βελτίωση της ικανότητας των επιμέρους αρμόδιων δομών να παρέχουν υποστήριξη στους εκπαιδευτικούς 	<p>Ατζέντα πολιτικής ET2020 - Ομάδα εργασίας¹</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Τουλάχιστον 15% των ενηλίκων θα πρέπει να συμμετέχουν στη δια βίου μάθηση ▪ Προώθηση της υψηλής ποιότητας αρχικής εκπαίδευσης και συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών ▪ Παροχή πρόσβασης σε επαγγελματική υποστήριξη καθ' όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας των εκπαιδευτικών <p>Ατζέντα πολιτικής ET2020 - Ομάδα εργασίας για τα σχολεία²</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ανάπτυξη και υποστήριξη ελκυστικών και βιώσιμων σταδιοδρομιών, ιδίως όσον αφορά την αξιολόγηση του προσωπικού, τις απαιτούμενες ικανότητες και την επαγγελματική ανάπτυξη <p>Συμπεράσματα του Συμβουλίου για την ανάπτυξη του σχολείου και την άριστη διδασκαλία (2017/C 421/03)³</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Στροφή προς μια ολοκληρωμένη πολιτική για τους εκπαιδευτικούς που να καλύπτει όλα τα στάδια της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας ▪ Εξασφάλιση ελκυστικότερης σταδιοδρομίας των εκπαιδευτικών προσφέροντάς τους μεγαλύτερη στήριξη, ανατροφοδότηση και καθοδήγηση, ιδίως στους νέους εκπαιδευτικούς ▪ Παροχή ποιοτικής αρχικής εκπαίδευσης στους εκπαιδευτικούς, με ιδιαίτερη έμφαση στην καλά προετοιμασμένη διδακτική εμπειρία στην τάξη καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών τους και,

¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης, Νεολαίας, Αθλητισμού και Πολιτισμού (2020)

² Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης, Νεολαίας, Αθλητισμού και Πολιτισμού, Ομάδα εργασίας ET2020 (2019).

³ Συμπεράσματα του Συμβουλίου για την ανάπτυξη του σχολείου και την άριστη διδασκαλία (2017).

Η δημιουργία της παρούσας δημοσίευσης συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα επιχορηγήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της επιχορήγησης υπ' αριθ. 626148-EPP-1- 2020-2-PT-EPPKA3-PI-POLICY. Η παρούσα δημοσίευση αντανακλά μόνο τις απόψεις των συντακτών. Ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ούτε ο εθνικός οργανισμός χρηματοδότησης του έργου φέρουν οποιαδήποτε ευθύνη για το περιεχόμενο ή για τυχόν απώλειες ή ζημιές που ενδέχεται να προκληθούν από τη χρήση της παρούσας δημοσίευσης.

	<p>όποτε αυτό κρίνεται σκόπιμο, με την καθοδήγηση εκπαιδευμένων μεντόρων,</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Επένδυση στη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και εξέλιξη σε όλες τις φάσεις της σταδιοδρομίας τους, <p>Ευρωπαϊκή ατζέντα για την εκπαίδευση ενηλίκων⁴</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Αύξηση της συμμετοχής των ενηλίκων στην τυπική, μη τυπική και άτυπη μάθηση, είτε για την απόκτηση επαγγελματικών δεξιοτήτων, είτε για την ενεργό συμμετοχή στα κοινά, είτε για προσωπική ανάπτυξη και ολοκλήρωση <p>Απόφαση για τη βελτίωση του ρόλου του δια βίου καθοδήγησης στις στρατηγικές δια βίου μάθησης⁵</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Επένδυση στον επαγγελματικό προσανατολισμό και τη συμβουλευτική ως στρατηγική ενίσχυσης της δια βίου μάθησης
--	--

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 – ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ LOOP ΚΑΙ ΕΥΘΥΓΡΑΜΜΙΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ

⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2020).

⁵ Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής κατάρτισης - CEDEFOP (2019).

Η δημιουργία της παρούσας δημοσίευσης συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα επιχορηγήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της επιχορήγησης υπ' αριθ. 626148-EPP-1- 2020-2-PT-ERPKA3-PI-POLICY. Η παρούσα δημοσίευση αντανακλά μόνο τις απόψεις των συντακτών. Ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ούτε ο εθνικός οργανισμός χρηματοδότησης του έργου φέρουν οποιαδήποτε ευθύνη για το περιεχόμενο ή για τυχόν απώλειες ή ζημιές που ενδέχεται να προκληθούν από τη χρήση της παρούσας δημοσίευσης.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LOOP

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Το πρόγραμμα LOOP βασίζεται στην ανάπτυξη ενός **μοντέλου** εισαγωγής στο επάγγελμα και επαγγελματικής εξέλιξης των εκπαιδευτικών, το οποίο χρησιμεύει ως σημείο αναφοράς για την υλοποίηση προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς μέσω καθοδήγησης με βάση τον θεσμό του μέντορα. Το μοντέλο αυτό στοχεύει στην προώθηση της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών στις επιστημονικές, διδακτικές-παιδαγωγικές, διοικητικές/γραφειοκρατικές, κοινωνικοπολιτιστικές και συναισθηματικές διαστάσεις.

Το πρόγραμμα LOOP αναπτύχθηκε σε τρεις φάσεις, με διαφορετικούς αλλά συμπληρωματικούς στόχους, που καθορίστηκαν από μια *ημι-πειραματική* μεθοδολογία, για την επαλήθευση των **παραδοχών** που βασίζονται στους ακόλουθους άξονες δράσης και τις αντίστοιχες προϋποθέσεις τους:

- **Διαφοροποίηση των επιλογών σταδιοδρομίας:** Ο ρόλος του μέντορα ενισχύει την κινητροδότηση και συμβάλλει στη διατήρηση των εκπαιδευτικών με πολυετή εμπειρία.
- **Εισαγωγή στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς υποστηριζόμενη από δραστηριότητες μεντορισμού:**
 - Υποστηρίζει την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών που ξεκινούν την επαγγελματική τους σταδιοδρομία,
 - Συμβάλλει στη διατήρηση των εκπαιδευτικών που βρίσκονται στην αρχή της σταδιοδρομίας τους,
 - Συμβάλλει στην κοινωνική και πολιτιστική ένταξη των εκπαιδευτικών στα σχολεία,
- **Επιμόρφωση μεντόρων:** Ενισχύει το ενδιαφέρον των εκπαιδευτικών να συμμετάσχουν στην υλοποίηση των προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς, καθώς υποστηρίζει τις δράσεις τους,
- **Οι πόροι και οι δράσεις εισαγωγής** θα πρέπει να σχεδιάζονται, να διαφυλάσσονται και να προσαρμόζονται στις ανάγκες των επαγγελματικών πλαισίων και των ενδιαφερομένων τους.

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Οι τρεις φάσεις υλοποίησης του έργου περιγράφονται συνοπτικά παρακάτω και η παρουσίασή τους έχει ως στόχο να προσδώσει πλαίσιο και νόημα στο περιεχόμενο της παρούσας Λευκής Βίβλου.

1^η ΦΑΣΗ: ΠΡΟΛΕΙΠΑΙΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΕΔΑΦΟΣ

Η δραστηριότητα του LOOP ξεκίνησε με μια ανάλυση της τρέχουσας κατάστασης των διαδικασιών εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς στις χώρες της σύμπραξης, επιβεβαιώνοντας την ανάγκη για:

- Επανεξέταση της διδακτικής σταδιοδρομίας, με σαφή δέσμευση για τη βελτίωσή της, με στόχο την αύξηση της ελκυστικότητας του επαγγέλματος σε όλα τα στάδια, διασφαλίζοντας:
 - Την αναγνώριση της αξίας του διδακτικού ρόλου, συμπεριλαμβανομένου του ρόλου του μέντορα, με παροχές, για παράδειγμα, όσον αφορά την εξέλιξη της σταδιοδρομίας,
 - Την υποστήριξη των εκπαιδευτικών στην αρχή της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας μέσω της υλοποίησης ενός δομημένου προγράμματος εισαγωγής στο επάγγελμα, με την υποστήριξη έμπειρων συναδέλφων που μπορούν να συνδυάσουν τους νέους αυτούς ρόλους με τα διδακτικά τους καθήκοντα,
- Βελτίωση των πρακτικών επίβλεψης, ιδίως κατά την εφαρμογή των προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς, με περαιτέρω επαγγελματική ανάπτυξη μέσω:

Η δημιουργία της παρούσας δημοσίευσης συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα επιχορηγήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της επιχορήγησης υπ' αριθ. 626148-EPP-1- 2020-2-PT-EPPKA3-PI-POLICY. Η παρούσα δημοσίευση αντανακλά μόνο τις απόψεις των συντακτών. Ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ούτε ο εθνικός οργανισμός χρηματοδότησης του έργου φέρουν οποιαδήποτε ευθύνη για το περιεχόμενο ή για τυχόν απώλειες ή ζημιές που ενδέχεται να προκληθούν από τη χρήση της παρούσας δημοσίευσης.

- Παροχής πρακτικών εισαγωγής στο επάγγελμα, όχι μόνο για τους μόνιμους εκπαιδευτικούς που ξεκινούν τη σταδιοδρομία τους, αλλά και για τους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς,
- Αλλαγής της προοπτικής αξιολόγησης των προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς, ώστε να γίνουν πιο διαμορφωτικά,
- Επένδυσης στα προγράμματα μεντορισμού, τα οποία υλοποιούνται από έμπειρους εκπαιδευτικούς από το ίδιο σχολείο ή με το ίδιο γνωστικό αντικείμενο, οι οποίοι είναι καταρτισμένοι για να λειτουργούν ως μέντορες και δύνανται να υιοθετήσουν μια συνεργατική και εποικοδομητική στάση,
- Δημιουργίας νέων ευκαιριών σταδιοδρομίας για τους έμπειρους εκπαιδευτικούς, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να αναλάβουν ρόλο μέντορα για τους νέους συναδέλφους τους,
- Αναβάθμισης του ρόλου των μεντόρων με τη χορήγηση πιστοποίησης και την επαγγελματική αναγνώριση αυτής της ιδιότητάς τους,
- Δημιουργίας προγράμματος επιμόρφωσης για μέντορες, με στόχο τον προγραμματισμό και την υλοποίηση δράσεων που υποστηρίζουν αποτελεσματικά την εισαγωγή νέων εκπαιδευτικών στο επάγγελμα,
- Ανάπτυξης ενός συστήματος αξιολόγησης του αντίκτυπου των προγραμμάτων επιμόρφωσης των μεντόρων στην ένταξη των εκπαιδευτικών στη διδασκαλία.

[Λήψη της έκθεσης εδώ.](#)

2^η ΦΑΣΗ: ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ

Η φάση αυτή αφορά την ανάπτυξη προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς και προγραμμάτων επιμόρφωσης μεντόρων, σχεδιασμένων για να καλύψουν τα κενά που εντοπίζονται στα υφιστάμενα προγράμματα στις χώρες της σύμπραξης LOOP, διασφαλίζοντας ότι ικανοποιούνται οι ανάγκες που εκφράζονται από τους εκπαιδευτικούς που ξεκινούν την επαγγελματική τους σταδιοδρομία και εκείνους με πάνω από 20 χρόνια προϋπηρεσίας, καθώς και από τους/τις διευθυντές/-ριες σχολείων. Τα προγράμματα αυτά είναι διαθέσιμα στο σύνολό τους στον ιστότοπο του προγράμματος, ωστόσο, επειδή η προσέγγισή τους έχει μεγάλη σημασία για το πλαίσιο της παρούσας Λευκής Βίβλου, οι βασικές πτυχές τους συνοψίζονται παρακάτω.

■ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ LOOP

Το πρόγραμμα αυτό αποτελείται από 14 ενότητες που καλύπτουν τις διδακτικές-παιδαγωγικές, επιστημονικές, γραφειοκρατικές-διοικητικές, συναισθηματικές, κοινωνικές και πολιτιστικές διαστάσεις του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού. Χαρακτηρίζεται από ευελιξία και προσαρμοστικότητα ανάλογα με το πλαίσιο και τους μεντορευόμενους. **Στοχεύει** i) να προσφέρει μια ποιοτική ευκαιρία εισαγωγής στο επάγγελμα στους νέους εκπαιδευτικούς, ii) να μειώσει το άγχος που νιώθουν τα πρώτα χρόνια της επαγγελματικής τους δραστηριότητας ή/και όταν βρίσκονται ενώπιον νέων προκλήσεων, iii) να εφοδιάσει τους εκπαιδευτικούς με τις γνώσεις που χρειάζονται για να εκτελέσουν επαρκώς τα καθήκοντά τους, προωθώντας τις θετικές σχέσεις με τους συναδέλφους τους και με ανταπόκριση στις ανάγκες του εκάστοτε οργανισμού και πλαισίου, iv) να διευκολύνει τη μετάβαση από την αρχική εκπαίδευση εκπαιδευτικών στην επαγγελματική καθημερινότητα και να διασφαλίσει την επαρκή ένταξη στην σχολική ομάδα, καθώς και v) να κινητροδοτήσει τους εκπαιδευτικούς για την εκτέλεση των καθηκόντων τους και, κατά συνέπεια, να αυξήσει τα ποσοστά διατήρησής τους στο επάγγελμα.

[Λήψη του προγράμματος εδώ.](#)

▪ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΜΕΝΤΟΡΩΝ

Το πρόγραμμα αυτό αποτελείται από τρεις διαδοχικούς κύκλους, αλληλένδετους, συμπληρωματικούς και διακριτούς που διαχωρίζονται με βάση το θεωρητικό τους περιεχόμενο, και αναπτύχθηκε για να υποστηρίξει τους έμπειρους εκπαιδευτικούς και τους διευθυντές/-ριες σχολείων. Κατά τη διάρκεια του προγράμματος, οι εκπαιδευτικοί έχουν την ευκαιρία i) να κατανοήσουν τα καθήκοντα, τις ευθύνες και τις προσδοκίες που συνδέονται με τον ρόλο τους, ii) να αναγνωρίσουν τις προτεραιότητες, τις δράσεις και τις ικανότητες που σχετίζονται με την άσκηση του ρόλου του μέντορα, iii) να αναπτύξουν πρότυπα και πρωτόκολλα που θα κατευθύνουν τη δράση του μέντορα, iv) να αναπτύξουν ικανότητες στους διάφορους τομείς του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού και v) να προσφέρουν αποτελεσματική ενίσχυση για τη στήριξη των παρεμβάσεων στο πλαίσιο της επαγγελματικής απόδοσης.

[Λήψη του προγράμματος εδώ.](#)

3^η ΦΑΣΗ: ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΣΕ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ

Τα προγράμματα που αναπτύχθηκαν στη δεύτερη φάση του έργου εφαρμόστηκαν σε όλες τις χώρες της σύμπραξης LOOP, σχεδιάζοντας μια στρατηγική δράσης βασισμένη σε δύο ομάδες εκπαιδευτικών, μια ομάδα πειραματισμού και μια ομάδα ελέγχου.

Και στις δύο ομάδες συμπεριλήφθηκαν σχολεία με παρόμοια χαρακτηριστικά, λαμβάνοντας υπόψη δύο παράγοντες: τη βαθμίδα εκπαίδευσης (προσχολική, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια) και την τοποθεσία (αστική και αγροτική). Όσον αφορά τα κριτήρια για τη συγκρότηση της ομάδας ελέγχου και της ομάδας πειραματισμού, πρέπει να τονιστεί ότι κατά την πιλοτική φάση της υλοποίησης παρατηρήθηκε ότι:

- Η διαφορά μεταξύ των δύο ομάδων βασίστηκε στο γεγονός ότι οι έμπειροι εκπαιδευτικοί της ομάδας πειραματισμού έλαβαν επιμόρφωση για να αναλάβουν τον ρόλο του μέντορα, ενώ οι έμπειροι εκπαιδευτικοί της ομάδας ελέγχου απλώς ενημερώθηκαν για τη δομή του προγράμματος εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς,
- Οι νέοι εκπαιδευτικοί της ομάδας πειραματισμού συμμετείχαν σε ένα εκπαιδευτικό εργαστήριο, ενώ οι νέοι εκπαιδευτικοί της ομάδας ελέγχου συμμετείχαν μόνο σε μια ενημερωτική συνεδρία,
- Η ομάδα πειραματισμού έλαβε συστηματική υποστήριξη κατά τη διάρκεια των πιλοτικών δοκιμών, ενώ η ομάδα ελέγχου δεν έλαβε καμία υποστήριξη,
- Οι εκπαιδευτικοί της ομάδας ελέγχου υλοποίησαν το πρόγραμμα εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς χωρίς καμία υποστήριξη, βασιζόμενοι μόνο στο υλικό που τους δόθηκε κατά τη διάρκεια των ενημερωτικών συνεδριών,
- Τα ζεύγη μεντόρων/μεντορευόμενων σχηματίστηκαν, κατά το δυνατόν, με βάση τις ακόλουθες παραδοχές:
 - Ένας έμπειρος εκπαιδευτικός (μέντορας) αντιστοιχίστηκε με έναν ή δύο μεντορευόμενους,
 - Όποτε αυτό ήταν δυνατό, τα ωράρια εργασίας τους ήταν κοινά,
 - Παρεχόταν υποστήριξη μέσω της χρήσης ψηφιακών μέσων, όταν ο μέντορας και ο μεντορευόμενος ήταν από διαφορετικά σχολεία,
 - Οι μέντορες και οι μεντορευόμενοι δίδασκαν το ίδιο μάθημα (γνωστικό αντικείμενο), οπότε αυτό ήταν δυνατό.

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε μεταξύ Ιουνίου 2022 και Οκτωβρίου 2023, επιτρέποντας σε 1017 εκπαιδευτικούς να λάβουν μέρος στις επιτόπιες δοκιμές, που κατανέμονται όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα.

	ΟΜΑΔΑ ΕΛΕΓΧΟΥ	ΟΜΑΔΑ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΣΜΟΥ
Έμπειροι εκπαιδευτικοί	207	217
Νέοι εκπαιδευτικοί	235	358

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 - ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΣΤΙΣ ΕΠΙΤΟΠΙΕΣ ΔΟΚΙΜΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ LOOP

[Λήψη της έκθεσης εδώ.](#)

ΓΕΝΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

Η υλοποίηση του προγράμματος LOOP διήρκεσε αρκετούς μήνες, περιλαμβάνοντας ενημερωτικές συναντήσεις με τη διοίκηση του σχολείου, επιμόρφωση των μεντόρων, ενημερωτικές συνεδρίες για τους μεντορευόμενους και υλοποίηση του προγράμματος εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ
Κύκλος μαθημάτων επιμόρφωσης των μεντόρων	33	234 έμπειροι εκπαιδευτικοί - ομάδα πειραματισμού
Εργαστήριο: Το πρόγραμμα εισαγωγής μου στο επάγγελμα	14	368 νέοι εκπαιδευτικοί - ομάδα πειραματισμού
Ενημερωτικές συνεδρίες για τους νέους εκπαιδευτικούς	12	262 νέοι εκπαιδευτικοί - ομάδα ελέγχου
Ενημερωτικές συνεδρίες για τους μέντορες	12	208 έμπειροι εκπαιδευτικοί - ομάδα ελέγχου

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ

Η παρακολούθηση και η υποστήριξη εξασφαλίστηκαν μέσω της οργάνωσης εξ αποστάσεως αλλά και κατά πρόσωπο δια ζώσης συναντήσεων⁶, με τη συμμετοχή των μεντόρων, των μεντορευόμενων και των διευθυντών/-ριών σχολείων, προκειμένου να αποσαφηνιστούν τυχόν αμφιβολίες, να γίνει ανάλυση του προγράμματος, να υποστηριχθεί η σχέση μέντορα/μεντορευόμενου, να παρακολουθείται η υλοποίηση των προγραμμάτων, να καθοριστούν οι δραστηριότητες και να επιβεβαιωθεί ότι είναι προσαρμοσμένες στις ανάγκες και τις προσδοκίες των μεντόρων/μεντορευόμενων, καθώς και στο εκάστοτε σχολικό πλαίσιο.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Το σχέδιο δράσης βασίστηκε στις ακόλουθες γενικές αρχές και προσεγγίσεις:

▪ Πολιτική για το επάγγελμα του εκπαιδευτικού

Αναφέρεται στο σύνολο αρχών, κατευθυντήριων γραμμών, στόχων και στρατηγικών που διατυπώθηκαν κατά τη διάρκεια του προγράμματος και υποστηρίζονται από τις εκπαιδευτικές αρχές, τους εκπαιδευτικούς οργανισμούς και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, προκειμένου να υποστηρίξουν το εκπαιδευτικό σύστημα μιας χώρας, περιοχής ή ιδρύματος. Ο ορισμός ενός νέου σώματος πολιτικής έχει ως στόχο να υποστηρίξει την ανάπτυξη, την υλοποίηση και την αξιολόγηση της υλοποίησης, θέτοντας συγκεκριμένους στόχους και βελτιώνοντας την ποιότητα της διδασκαλίας και της μάθησης.

⁶ Μόνο στην ομάδα πειραματισμού.

Η δημιουργία της παρούσας δημοσίευσης συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα επιχορηγήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της επιχορήγησης υπ' αριθ. 626148-ERP-1- 2020-2-PT-ERPKA3-PI-POLICY. Η παρούσα δημοσίευση αντνακλά μόνο τις απόψεις των συντακτών. Ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ούτε ο εθνικός οργανισμός χρηματοδότησης του έργου φέρουν οποιαδήποτε ευθύνη για το περιεχόμενο ή για τυχόν απώλειες ή ζημιές που ενδέχεται να προκληθούν από τη χρήση της παρούσας δημοσίευσης.

- **Εισαγωγή των νέων εκπαιδευτικών στο επάγγελμα**

Αντιμετώπιση των κρίσιμων ζητημάτων που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί κατά τη διάρκεια της περιόδου εισαγωγής στο επάγγελμα και διερεύνηση αποτελεσματικών μέσων πολιτικής για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, διαμορφώνοντας το μέλλον του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού.

- **Καθοδήγηση των εκπαιδευτικών με βάση τον θεσμό του μέντορα**

Διερεύνηση μέτρων για την υποστήριξη του μεντορισμού, ανάλυσης των χαρακτηριστικών και της οργάνωσης των προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς, με έμφαση στον ρόλο του μεντορισμού και στην ανάγκη για επίσημη επιμόρφωση μεντόρων, γεφύρωση θεωρητικών γνώσεων και πρακτικών δεξιοτήτων.

- **Δομή και καθοδήγηση σταδιοδρομίας**

Ενίσχυση των εκπαιδευτικών ώστε να προσανατολίζονται αποτελεσματικά στο εκπαιδευτικό σύστημα μέσω καινοτόμων προσεγγίσεων για την ανάπτυξη της σταδιοδρομίας και τον επαγγελματικό προσανατολισμό.

- **Επαγγελματική ανάπτυξη**

Εστίαση στην επέκταση των μαθησιακών ευκαιριών για τους εκπαιδευτικούς, ώστε να γεφυρώσουν το χάσμα μεταξύ θεωρητικών γνώσεων και πρακτικών δεξιοτήτων, περιλαμβάνοντας διανοητικές, επιστημονικές, προσωπικές, διαπροσωπικές, κοινωνικοσυναισθηματικές ικανότητες.

- **Μοντέλο LOOP για την εισαγωγή στο επάγγελμα και την εξέλιξη της σταδιοδρομίας των εκπαιδευτικών**

Παρουσίαση και ανάλυση του μοντέλου, αναδεικνύοντας την πολυδιάστατη φύση του, για την αντιμετώπιση των εθνικών διαφορών και την υποστήριξη των εκπαιδευτικών.

ΣΕΝΑΡΙΟ 1. ΕΚΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Σήμερα επικρατεί ένα πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο, το οποίο δεν ενθαρρύνει τους νέους να επιλέξουν το επάγγελμα του εκπαιδευτικού στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες. Ως αποτέλεσμα, σε ορισμένες χώρες παρατηρείται δυσκολία στην ανανέωση και τη διατήρηση σταθερού και δραστήριου δυναμικού στον τομέα της εκπαίδευσης. Οι εκπαιδευτικοί συχνά βιώνουν έλλειψη υποστήριξης, κοινωνικής αναγνώρισης του έργου τους και επαρκούς προετοιμασίας για να αναλάβουν τα καθήκοντα που τους ανατίθενται στα πρώτα χρόνια της σταδιοδρομίας τους.

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί σε διάφορες χώρες, όταν επιλέγουν το επάγγελμα του εκπαιδευτικού, γνωρίζουν ότι στα πρώτα χρόνια της σταδιοδρομίας τους το πιθανότερο είναι να αντιμετωπίσουν επαγγελματική αστάθεια, χαμηλούς μισθούς και αδιάφορα διοικητικά καθήκοντα. Ωστόσο, δεν τα παρατούν, με κίνητρο την προοπτική ότι θα καταφέρουν τελικά να σταθεροποιηθούν, να απολαύσουν στο μέλλον πρόσθετα οφέλη και να εκτελούν καθήκοντα πιο εποικοδομητικά. Αυτή η ανθεκτικότητα απορρέει, σε μεγάλο βαθμό και σε πολλές χώρες, από τη σημαντική διαφορά δικαιωμάτων που υπάρχει μεταξύ των εκπαιδευτικών που βρίσκονται στην αρχή της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας και εκείνων που είναι πιο έμπειροι.

Επομένως, η σταδιοδρομία του εκπαιδευτικού παρουσιάζει σημαντικές προκλήσεις όσον αφορά την ελκυστικότητά της, ιδίως επειδή η εξέλιξη είναι ως γνωστόν δύσκολη, γεγονός που συχνά δεν επιτρέπει σε αφοσιωμένους εκπαιδευτικούς με υποδειγματικές επιδόσεις να εξελιχθούν και, συνεπώς, να λάβουν αναγνώριση ανάλογη των κόπων τους. Εξάλλου, σε ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες, η εξέλιξη με την πάροδο των ετών αποθαρρύνει τους εκπαιδευτικούς να αναλάβουν και άλλους ρόλους ή να ασκούν και άλλες δραστηριότητες στο σχολείο, καθώς η εργατικότητα και η αφοσίωση δεν ανταμείβονται όπως θα έπρεπε. Αυτή η έλλειψη διαφοροποίησης και ερεθισμάτων μπορεί να αποθαρρύνει τους εκπαιδευτικούς, επηρεάζοντας αρνητικά το ενδιαφέρον τους για την ανάληψη νέων αρμοδιοτήτων και την αποδοχή νέων προκλήσεων.

Ορισμένοι ερευνητές και εθνικές εκθέσεις επισημαίνουν ότι καθ' όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους οι εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν ένα φαινόμενο γνωστό ως *επαγγελματική μοναξιά*, που εμφανίζεται πιο έντονα τα πρώτα χρόνια. Το φαινόμενο αυτό προκαλείται συχνά από αντίξοες συνθήκες, οι οποίες τους φέρνουν αντιμέτωπους με δύσκολες καταστάσεις που προκαλούν συναισθήματα ματαιώσης, απογοήτευσης και αποθάρρυνσης. Ως εκ τούτου, είναι επιτακτικό να αναζητηθούν τρόποι αποκατάστασης αυτής της πραγματικότητας, και τα προγράμματα εισαγωγής στο επάγγελμα που βασίζονται στον μεντορισμό αποτελούν έναν αποτελεσματικό μηχανισμό για την παροχή της υποστήριξης που χρειάζονται οι εκπαιδευτικοί, ιδίως στην επιστημονική, διδακτική-παιδαγωγική, διοικητική, γραφειοκρατική, κοινωνικοπολιτισμική και συναισθηματική διάσταση.

Πράγματι, η εμπειρία που αποκτήθηκε κατά τη διάρκεια του προγράμματος LOOP έχει αναδείξει τη στρατηγική σημασία της δράσης του, και είναι πλέον ζωτικής σημασίας να θεσμοθετηθεί το πρόγραμμα σε γενικό επίπεδο. Η αναγνώριση αυτή πρέπει να μετουσιωθεί σε συγκεκριμένες δράσεις για τη συστημική υλοποίησή του, που θα περιλαμβάνουν τον προσδιορισμό των πόρων, τον καθορισμό των αρμοδιοτήτων και την προώθηση της ενεργού συμμετοχής των διαφόρων δομών και επαγγελματιών.

ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Κύριος στόχος είναι με την υποστήριξη των εκπαιδευτικών στην αρχή της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας μέσω της ανάπτυξης ενός επίσημου προγράμματος εισαγωγής στο επάγγελμα που βασίζεται στη συλλογική εργασία και στον μεντορισμό, να επιτευχθεί βελτίωση της σταδιοδρομίας των εκπαιδευτικών. Η δράση αυτή έχει ως στόχο να κινητροδοτήσει εκ νέου τους εκπαιδευτικούς αποτρέποντάς τους από το να εγκαταλείψουν πρόωρα το επάγγελμα. Στοχεύει, επίσης, στη δημιουργία μηχανισμών για τη διαφοροποίηση των ευκαιριών σταδιοδρομίας, επιτρέποντας στους έμπειρους εκπαιδευτικούς να αναλάβουν νέους ρόλους.

Η αναθεώρηση του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού με την προοπτική της αύξησης της ελκυστικότητάς του για τους εκπαιδευτικούς στα διάφορα στάδια της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας, εξετάζει:

- Τη σταθερότητα στη σταδιοδρομία των εκπαιδευτικών, την αλλαγή των κανόνων για την τοποθέτηση των εκπαιδευτικών, ιδίως περιορίζοντας την γεωγραφική τους κινητικότητα (αναφορικά με τις τοποθετήσεις τους),
- Τον καθορισμό μιας ενιαίας πορείας επαγγελματικής σταδιοδρομίας ή μιας πορείας που χωρίζεται σε διακριτά βήματα επαγγελματικής εξέλιξης,
- Την εξέλιξη που βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια για την αξιολόγηση των θετικών στοιχείων, της συμμετοχής στην επιμόρφωση και των επιδόσεων στην εργασία,
- Την ανάθεση αρμοδιοτήτων παιδαγωγικού συντονισμού, καθοδήγησης και εποπτείας σε εκπαιδευτικούς με επαρκή προσόντα/εμπειρία,
- Την πρόβλεψη χρόνου για συνεργατική εργασία με συναδέλφους,
- Την εκτίμηση ιδιαίτερα σημαντικών ρόλων διδασκαλίας, συμπεριλαμβανομένου του μεντορισμού, με οφέλη από πλευράς εξέλιξης της σταδιοδρομίας.
- Την αποτελεσματική υποστήριξη των εκπαιδευτικών κατά την έναρξη της επαγγελματικής τους δραστηριότητας μέσω της εφαρμογής:
 - ενός δομημένου προγράμματος εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς, που βελτιστοποιείται από τους έμπειρους συναδέλφους τους και τους/τις διευθυντές/-ριες των σχολείων,
 - μειωμένου ωραρίου για τους μέντορες και τους εκπαιδευτικούς που ξεκινούν την επαγγελματική τους σταδιοδρομία,
 - ευέλικτου εργασιακού προγράμματος για τους μέντορες, ώστε να μπορούν να συνδυάζουν τις δραστηριότητες διδασκαλίας με τον μεντορισμό.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

ΠΛΑΙΣΙΩΣΗ των εννοιών της εισαγωγής στο επάγγελμα και του μεντορισμού. Η ανάγκη αυτή πηγάζει από το γεγονός ότι τα κανονιστικά πλαίσια των χωρών-εταίρων διαφέρουν ως προς τον ορισμό των εννοιών της **εισαγωγής στο επάγγελμα** και του **μεντορισμού**, καθιστώντας έτσι αναγκαία μια κοινή⁷ εννοιολογική προσέγγιση, από την οποία θα εξαρτηθεί η φύση όλων των δράσεων.

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ συγκεκριμένων στόχων με ακρίβεια, μεταφρασμένων σε μέτρα εκπαιδευτικής πολιτικής που μπορούν:

⁷ Βλ. ενότητα 4.1 της Σύνοψης Πολιτικής 2 του LOOP, για τους ορισμούς των εννοιών της εισαγωγής στο επάγγελμα και του μεντορισμού, που υποθετήθηκαν στο πρόγραμμα LOOP.

Η δημιουργία της παρούσας δημοσίευσης συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα επιχορηγήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της επιχορήγησης υπ' αριθ. 626148-EPP-1- 2020-2-PT-EPPKA3-PI-POLICY. Η παρούσα δημοσίευση αντνακλά μόνο τις απόψεις των συντακτών. Ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ούτε ο εθνικός οργανισμός χρηματοδότησης του έργου φέρουν οποιαδήποτε ευθύνη για το περιεχόμενο ή για τυχόν απώλειες ή ζημιές που ενδέχεται να προκληθούν από τη χρήση της παρούσας δημοσίευσης.

- Να συμβάλουν στη χάραξη εκπαιδευτικών πολιτικών, οι οποίες θα καλύπτουν όλες τις φάσεις της σταδιοδρομίας των εκπαιδευτικών,
- Να προωθήσουν τις διαδικασίες μάθησης μεταξύ ομοτίμων ως μια αποτελεσματική στρατηγική για να μειωθεί η πρόωρη εγκατάλειψη του επαγγέλματος, να δοθούν περισσότερα κίνητρα στους εκπαιδευτικούς και να βελτιώσουν οι τελευταίοι τις επαγγελματικές τους δεξιότητες,
- Να ενισχύσουν την υποστήριξη προς τους εκπαιδευτικούς με την υλοποίηση, τη βελτίωση και την ανανέωση των διαδικασιών εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς στην αρχή της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας μέσω του μεντορισμού,
- Να διευρύνουν τις επιλογές σταδιοδρομίας των έμπειρων εκπαιδευτικών με την παροχή κατάρτισης σε αυτούς, ώστε να γίνονται μέντορες και να αναγνωρίζεται και αυτός ο ρόλος τους.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ νέων ευκαιριών σταδιοδρομίας μέσω της υποστήριξης της υλοποίησης των διαδικασιών εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς και των προγραμμάτων επιμόρφωσης μεντόρων, καθώς και της επίσημης αναγνώρισης του ρόλου των καταλλήλως επιμορφωμένων μεντόρων για να αναλάβουν αυτά τα καθήκοντα. Η σύσταση αυτή προϋποθέτει μια συντονισμένη πολιτική δράση για τη διασφάλιση της θέσπισης ενός νομοθετικού πλαισίου που θα καθορίζει το πεδίο εφαρμογής, τη φύση και τη δομή αυτών των προγραμμάτων, καθώς και τους αναγκαίους πόρους και μηχανισμούς για την υλοποίησή τους.

ΠΡΩΘΗΣΗ του διαλόγου μεταξύ των επαγγελματικών οργανώσεων των εκπαιδευτικών, των πανεπιστημίων, των κέντρων επιμόρφωσης, των ερευνητών και των εθνικών αρχών εκπαίδευσης, ώστε να μπορούν να ληφθούν συντονισμένες δράσεις από τα διάφορα επίπεδα λήψης αποφάσεων σε κλίμα συνεργασίας μεταξύ τους.

ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ της συμμετοχής όλων των νέων εκπαιδευτικών στην εισαγωγή στο επάγγελμα, σε πνεύμα συνυπευθυνότητας των διαφόρων επαγγελματιών, διασφαλίζοντας την ένταξή τους και την επαγγελματική τους ανάπτυξη, λαμβάνοντας υπόψη ορισμένες βασικές παραδοχές:

- Παροχή προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς, όπως έχει σχεδιαστεί, και συστηματικές διαδικασίες, συνεργατικού και διαμορφωτικού χαρακτήρα, διαχειριζόμενες από επαγγελματίες με κατάλληλες ικανότητες στις επιστημονικές, διδακτικές-παιδαγωγικές, διοικητικές και γραφειοκρατικές, κοινωνικοπολιτιστικές και συναισθηματικές διαστάσεις, που είναι καταρτισμένοι για τον σκοπό αυτόν,
- Τα προγράμματα εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς αντανακλούν τις ανάγκες κάθε πλαισίου, είναι δομημένα σύμφωνα με τις πέντε διαστάσεις της δράσης και προσανατολίζονται προς την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων,
- Οι οργανωσιακές συνθήκες απαιτούν κανονιστική ρύθμιση για να διασφαλιστεί η συμβατότητα μεταξύ διδασκαλίας, συνεργατικής εργασίας και συμμετοχής σε δραστηριότητες μεντορισμού,
- Η επιμόρφωση των μεντόρων για την υποστήριξη της εισαγωγής των νέων εκπαιδευτικών στο επάγγελμα και η αναγνώριση της σημασίας του ρόλου τους είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία των προγραμμάτων,
- Η συμμετοχή των διαφόρων δομών διαχείρισης του σχολείου στην υποστήριξη της υλοποίησης των προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς αποτελεί καθήκον ολόκληρης της εκπαιδευτικής κοινότητας.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ της σημασίας της εμπειρίας και της κατάρτισης που αποκτούν οι μέντορες μέσω της συμμετοχής τους στο πρόγραμμα επιμόρφωσης και μέσω της υλοποίησης του προγράμματος εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς, μεταφράζοντας αυτήν την αναγνώριση σε συνθήκες οι οποίες να υποστηρίζουν την απόδοση της

διδασκαλίας, με επαγγελματικές ανταμοιβές. Επομένως, είναι σημαντικό τα στοιχεία αυτά να διασφαλίζονται από τους διάφορους εμπλεκόμενους φορείς:

- Όσον αφορά τους μέντορες και τους μεντορευόμενους θα πρέπει να διασφαλίζεται:
 - Η επάρκεια του χρόνου που αφιερώνεται στις διδακτικές δραστηριότητες και ο συνολικός αριθμός ωρών εργασίας,
 - Η καθιέρωση χρονικών στιγμών για ανταλλαγή εμπειριών, καλών πρακτικών και μάθησης μεταξύ ομοτίμων,
 - Η συμμετοχή σε επαγγελματικές κοινότητες πρακτικής,
 - Η χορήγηση επιδόματος στις αποδοχές ή/και άλλων αποζημιώσεων,
- Όσον αφορά τα προγράμματα απαιτείται:
 - Η πιστοποίηση των προγραμμάτων επιμόρφωσης από τους αρμόδιους φορείς,
 - Η πιστοποίηση των προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς και η πιστοποίηση της κατάρτισης των εκπαιδευτικών για την εξέλιξη ή/και την είσοδο στο επάγγελμα,
 - Η εποπτεία της υλοποίησης των προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς, με σκοπό τη συνεχή βελτίωση και τη διαρκή επικαιροποίησή τους,
 - Η πρόσβαση σε προγράμματα εισαγωγής στο επάγγελμα σε εθνικές πλατφόρμες.

ΣΕΝΑΡΙΟ 2. ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΣΕ ΔΡΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Η τεχνολογική εξέλιξη και η πολυπλοκότητα της σύγχρονης κοινωνίας, καθώς και η πολιτική και οργανωτική δυναμική της, υπογραμμίζουν την αδυναμία της αρχικής εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών να εγγυηθεί μια αποτελεσματική επαγγελματική απόδοση. Οι ρόλοι των εκπαιδευτικών στα σχολεία σήμερα είναι πολύπλευροι και απαιτούν συνεχή προσαρμογή στις κοινωνικές, οικονομικές και επιστημονικές αλλαγές. Απαιτείται επομένως η άμεση ανάληψη δράσεων μεταξύ των ιδρυμάτων των διαφόρων εκπαιδευτικών βαθμίδων, η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ όλων των πλευρών, καθώς και η ενσωμάτωση των θεωρητικών γνώσεων με τις πρακτικές δεξιότητες που αποκτώνται στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής κατάρτισης.

Ως εκ τούτου, εκτός από ηθικές, δεοντολογικές, διανοητικές και επιστημονικές αρετές, οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να αναπτύξουν προσωπικές, διαπροσωπικές και συναισθηματικές ικανότητες, ώστε να μπορούν να παρεμβαίνουν καταλλήλως στην κοινωνική δυναμική της σχολικής κοινότητας. Λόγω των συχνών αλλαγών στις εκπαιδευτικές πολιτικές, οι εκπαιδευτικοί αναλαμβάνουν επίσης την ευθύνη για γραφειοκρατικές και διοικητικές διαδικασίες, την ενημέρωση των προγραμμάτων σπουδών και την προετοιμασία των μαθητών για τις παγκόσμιες προκλήσεις.

Η υποστήριξη των εκπαιδευτικών κατά την έναρξη της σταδιοδρομίας τους είναι ζωτικής σημασίας για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και περιλαμβάνει την επανεξέταση της εποπτευόμενης πρακτικής διδασκαλίας στα σχολεία. Η αρχική εκπαίδευση εκπαιδευτικών δεν μπορεί να θεωρηθεί ολοκληρωμένη χωρίς την αποτελεσματική ενσωμάτωση των μελλοντικών εκπαιδευτικών σε μια δεδομένη σχολική πραγματικότητα. Συνολικά, οι εκπαιδευτικοί σε όλες τις χώρες της σύμπραξης εκφράζουν αυτήν την ανάγκη για υποστήριξη, συμφωνώντας ότι η εισαγωγή στο επάγγελμα και η εκπλήρωση των επαγγελματικών καθηκόντων συνιστούν μεγάλες προκλήσεις.

Είναι, συνεπώς, σημαντικό να επεκταθεί η μάθηση με την παροχή υποστήριξης εν είδει παρεμβάσεων, με έμφαση στην προσέγγιση των πλαισίων των οργανισμών αρχικής εκπαίδευσης εκπαιδευτικών και των σχολείων. Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να υποστηρίζονται για την επικαιροποίηση των επαγγελματικών τους ικανοτήτων, τη συναισθηματική διαχείριση των σχολικών πιέσεων, την επικοινωνία και τη συνεργασία με άλλους εκπαιδευτικούς και διευθυντές/-ριες, την από κοινού ανάληψη διοικητικών καθηκόντων και, εφόσον είναι απαραίτητο, να υποστηρίζονται στον διδακτικό/επιστημονικό-παιδαγωγικό τομέα.

Ένα αποτελεσματικό πρόγραμμα εισαγωγής στο επάγγελμα επιτρέπει στους νέους εκπαιδευτικούς, σε όλα τα στάδια της σταδιοδρομίας τους, να υποστηρίζουν τους συναδέλφους τους, να υποστηρίζονται από αυτούς και να συμμετέχουν σε κοινότητες μάθησης που προωθούν τον αναστοχασμό και την αμοιβαία μάθηση, καθώς και να αντιμετωπίζουν τη διασφάλιση της ποιότητας της διδασκαλίας και της περαιτέρω επαγγελματικής τους ανάπτυξης, ως συλλογική ευθύνη. Ως εκ τούτου, τα προγράμματα εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς θα πρέπει να νοούνται ως μια συστηματική, προγραμματισμένη και συνεχιζόμενη διαδικασία επαγγελματικής εξέλιξης, συνεργατικής και διαμορφωτικής φύσης, που υποστηρίζεται από ένα δίκτυο εκπαιδευτικών και ειδικών από διάφορους τομείς και έχει ως επίκεντρο το σχολικό περιβάλλον, την προώθηση της μάθησης των μαθητών και την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού συστήματος συνολικά.

ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ο βασικός στόχος είναι η καθιέρωση ενός ολοκληρωμένου προγράμματος εισαγωγής στο επάγγελμα του εκπαιδευτικού, το οποίο απευθύνεται κυρίως σε εκπαιδευτικούς που βρίσκονται στην αρχή της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας. Υπό την έννοια αυτή, αναγνωρίζεται η σημασία της υλοποίησης, της βελτίωσης και της θέσπισης καινοτόμων προγραμμάτων εισαγωγής, τα οποία θα ενσωματώνουν τη διδακτική, την παιδαγωγική, τη

Η δημιουργία της παρούσας δημοσίευσης συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα επιχορηγήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της επιχορήγησης υπ' αριθ. 626148-EPP-1-2020-2-PT-EPPKA3-PI-POLICY. Η παρούσα δημοσίευση αντνακλά μόνο τις απόψεις των συντακτών. Ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ούτε ο εθνικός οργανισμός χρηματοδότησης του έργου φέρουν οποιαδήποτε ευθύνη για το περιεχόμενο ή για τυχόν απώλειες ή ζημιές που ενδέχεται να προκληθούν από τη χρήση της παρούσας δημοσίευσης.

διοικητική/γραφειοκρατική, την κοινωνικοπολιτιστική, την επιστημονική και τη συναισθηματική διάσταση, αξιοποιώντας την καθοδήγηση με βάση τον θεσμό του μέντορα από συναδέλφους.

Είναι, ως εκ τούτου, σημαντικό να βελτιωθούν οι πρακτικές μεντορισμού και η συνεργατική εργασία, να επεκταθεί η αρχική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών και να συνεχιστεί η επαγγελματική τους ανάπτυξη, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στις ακόλουθες πτυχές:

- Συνεργασία μεταξύ των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των σχολείων, ώστε να εξασφαλίζεται η εξισορρόπηση θεωρίας και πρακτικής και να προσεγγίζει η εκπαίδευση των νέων εκπαιδευτικών όσο το δυνατόν περισσότερο την πραγματικότητα,
- Δημιουργία κουλτούρας έρευνας για την και στην επιμόρφωση, με γνώμονα την καλύτερη κατανόηση του τι γίνεται (ή δεν γίνεται) και γιατί, αναλύοντας τις επιστημονικές βάσεις, τους στόχους της επιμόρφωσης και τον αντίκτυπο της ίδιας της δράσης σε χώρους από κοινού κατάρτισης και αναστοχασμού σχετικά με τα μοντέλα, τις διαδικασίες και τις πρακτικές επιμόρφωσης,
- Πρακτικές εισαγωγής στο επάγγελμα, οι οποίες βοηθούν όχι μόνο τους μόνιμους εκπαιδευτικούς που βρίσκονται στην αρχή της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις των πρώτων ετών διδασκαλίας, αλλά και τους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς,
- Πόροι και υποστήριξη για την υποβοήθηση της εισαγωγής και των εκπαιδευτικών κατά την εισαγωγή,
- Διαμορφωτική προοπτική των προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα, με βάση την παιδαγωγική εποπτεία, που αφορά την προώθηση της ποιότητας στην απόδοση των εκπαιδευτικών,
- Προγράμματα εισαγωγής βασισμένα στον μεντορισμό από έμπειρους εκπαιδευτικούς, που έχουν λάβει επιμόρφωση για να γίνουν μέντορες και κατάρτιση για να υιοθετήσουν μια συνεργατική και εποικοδομητική στάση,
- Ρόλος και ανάγκες των εκπαιδευτικών που υλοποιούν τα προγράμματα εισαγωγής, διασφαλίζοντας τις αναγκαίες προϋποθέσεις.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

ΠΡΩΘΗΣΗ και ΑΝΑΠΤΥΞΗ, μέσω συγκεκριμένων δράσεων, των προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς, αναγνωρίζοντας τα ως μέσα απαραίτητα για την ανάπτυξη ικανοτήτων και την επαγγελματική ανάπτυξη.

Κατά συνέπεια, ερμηνεύοντας την εισαγωγή ως στρατηγική επαγγελματικής ανάπτυξης και επιμόρφωσης, σε ένα κρίσιμο στάδιο (επαν)ένταξης σε ένα σχολείο, θεωρείται ότι οι αποδέκτες έχουν γενικά τα ακόλουθα προφίλ: i) ελάχιστη προϋπηρεσία στη διδασκαλία, ii) έχουν αλλάξει σχολεία, διδάσκοντας σε διαφορετικές βαθμίδες ή διαφορετικές ομάδες προσωπικού, iii) δεν έχουν εργαστεί στον χώρο της διδασκαλίας για πάνω από δέκα συναπτά έτη, iv) βρίσκονται σε περίοδο υπηρεσίας ως δόκιμοι εκπαιδευτικοί ή v) είναι υπό καθεστώς σύμβασης ορισμένου χρόνου.

ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ της πρόσβασης σε προγράμματα εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς που βασίζονται στον μεντορισμό, υιοθέτηση πολιτικών για την προώθηση προγραμμάτων όπως το LOOP, που περιλαμβάνει την παροχή επιμόρφωσης, καθώς και την ένταξη και την εισαγωγή στο επάγγελμα.

Για τη συμμόρφωση με τη σύσταση αυτή απαιτείται η δημιουργία νομικών μηχανισμών για τη διευθέτηση της πρόσβασης σε προγράμματα εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς, λαμβάνοντας υπόψη ορισμένες παραδοχές, όπως:

- Τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή της, κυρίως όσον αφορά την επαγγελματική ανάπτυξη, την πρόσβαση και την εξέλιξη της σταδιοδρομίας των εκπαιδευτικών,
- Η υποστήριξη της υλοποίησης, εξασφαλίζοντας τις απαιτούμενες συνθήκες, όπως η μείωση του διδακτικού και μη διδακτικού χρόνου και η διάθεση κατάλληλων χώρων εργασίας,
- Η διασφάλιση αρχών, όπως:
 - Η ποιότητα στην παροχή σημαντικών πόρων και δραστηριοτήτων για την επιμόρφωση των μεντόρων και των μεντορευόμενων στις διάφορες διαστάσεις της επαγγελματικής δραστηριότητας,
 - Η «συνεργασία για τη δημιουργία και την πιστοποίηση ενός δικτύου «σχολών επιμόρφωσης», για την υποστήριξη των οργανισμών και την επίβλεψη της υλοποίησης των προγραμμάτων,
 - Η συνεργασία με σχολεία και κέντρα επιμόρφωσης, για τη διαμόρφωση και την υποστήριξη της επιμόρφωσης των μεντόρων,
 - Η εξατομίκευση του σχεδιασμού για τους μεντορευόμενους, με προσαρμογή των δραστηριοτήτων στις ανάγκες, τις δυνατότητες, τα ενδιαφέροντα και τις προτιμήσεις τους μέσω μιας πολυεπίπεδης προσέγγισης, εξασφαλίζοντας έτσι την ένταξη, την αφομοίωση και την προσαρμογή στην εκπαιδευτική κοινότητα.

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς με τρόπο συντονισμένο, αναγνωρίζοντας ότι συνιστούν μοναδική ευκαιρία για τον μετασχηματισμό της εκπαίδευσης, καθιστώντας το επάγγελμα του εκπαιδευτικού πιο ελκυστικό και τους εκπαιδευτικούς καλύτερα προετοιμασμένους να ανταποκριθούν στις σημερινές προκλήσεις.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η λειτουργικότητά τους είναι πραγματικά αποφασιστικής σημασίας, προτείνεται η ακόλουθη προσέγγιση:

- Οι εκπαιδευτικές αρχές προωθούν σχετικές δράσεις για την υποστήριξη της υλοποίησής τους, υιοθετώντας μέτρα, παρέχοντας μέσα και διευκολύνοντας την πρόσβαση σε προγράμματα εισαγωγής συμβατά με τις ανάγκες κάθε πλαισίου και εκπαιδευτικού,
- Οι σύλλογοι διδασκόντων εξασφαλίζουν τις προϋποθέσεις που επιτρέπουν την υλοποίηση των προγραμμάτων εισαγωγής, καθορίζοντας κριτήρια για την επιλογή και τον ορισμό των μεντόρων και των μεντορευόμενων, ως διοικητική δομή που είναι υπεύθυνη για:
 - Τον καθορισμό, την οργάνωση και την παροχή των απαραίτητων μέσων για την επιτυχία των προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα για τους μεντορευόμενους και επιμόρφωσης για τους μέντορες,
 - Την προώθηση πρωτοβουλιών με στόχο την εμπλοκή της σχολικής κοινότητας, τη συνεργασία με οργανισμούς που υποστηρίζουν την επιμόρφωση των μεντόρων και την παρακολούθηση της διαδικασίας εισαγωγής στο επάγγελμα,
- Οι ενδιάμεσες διοικητικές δομές των σχολείων και οι εκπαιδευτικοί συμβάλλουν ενεργά στη διατήρηση ευνοϊκού κλίματος για την ενσωμάτωση των μεντόρων και στη δημιουργία δικτύου συνεργασίας με διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς, ενισχύοντας έτσι την υποστήριξη για την επιτυχία της εισαγωγής,

- Οι πάροχοι επιμόρφωσης αναγνωρίζουν τη σημασία των προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς και διασφαλίζουν την πιστοποίησή τους, ενώ, συγχρόνως, προωθούν δραστηριότητες ενημέρωσης για τους μέντορες και μεντορευόμενους, τονίζοντας ορισμένα χαρακτηριστικά τους, όπως:
 - Η ιδέα στην οποία βασίζεται το πρόγραμμα, η δυναμική αλληλεπίδραση μεταξύ των επαγγελματιών, η οποία μπορεί να περιγραφεί ως μια αποκλειστική ευκαιρία επιμόρφωσης,
 - Η οργάνωση των προγραμμάτων είναι ιδιαίτερα πρακτική και εφαρμόσιμη σε κάθε πλαίσιο, διασφαλίζοντας την εξατομικευμένη υποστήριξη των μεντορευόμενων,
 - Τα προγράμματα είναι πιστοποιημένα και έχουν αντίκτυπο στην εξέλιξη ή/και την είσοδο στην καριέρα του εκπαιδευτικού,
- Οι μέντορες και οι μεντορευόμενοι διασφαλίζουν την ανάπτυξη του προγράμματος με βάση τον αναστοχασμό και τη συνεργασία, προλαμβάνοντας και δρώντας αποτελεσματικά έναντι των πιθανών κινδύνων και προκλήσεων και υιοθετώντας μια συνεργατική, προορατική και ενσυναισθητική στάση.

ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ότι τα προγράμματα εισαγωγής στο επάγγελμα αποτελούν μια ευκαιρία για τους νέους εκπαιδευτικούς:

- Να έχουν τη δυνατότητα για μια ποιοτική εισαγωγή στο επάγγελμα,
- Να μειώσουν το άγχος που νιώθουν όταν ξεκινούν σε έναν νέο σχολικό οργανισμό,
- Να είναι εφοδιασμένοι με τις απαραίτητες γνώσεις, ώστε να επιτελούν αποτελεσματικά τα καθήκοντά τους, να συνεργάζονται δημιουργικά με τους συναδέλφους τους και να ανταποκρίνονται στις ανάγκες του οργανισμού και του πλαισίου του,
- Να καταστεί ευκολότερη η μετάβαση από την αρχική τους εκπαίδευση στην επαγγελματική πράξη,
- Να αισθάνονται καλύτερα ενταγμένοι στη σχολική κοινότητα,
- Να κινητροδοτηθούν για την εκτέλεση των διδακτικών καθηκόντων τους και να έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες παραμονής στο επάγγελμα.

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ των προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα στα εκπαιδευτικά πλαίσια, διασφαλίζοντας την ευθυγράμμισή τους με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες κάθε οργανισμού. Διάφορες μελέτες δείχνουν ότι η επαγγελματική κουλτούρα των σχολείων, η σύνθεση αξιών, κανόνων και επαγγελματικών πρακτικών, έχουν ισχυρό αντίκτυπο στους νέους εκπαιδευτικούς και στο έργο των μεντόρων. Κατά συνέπεια είναι σημαντικό να προσαρμόζονται οι αρχές και οι πρακτικές οποιουδήποτε εθνικού ή/και διεθνούς σχεδίου επαγγελματικής ανάπτυξης στα τοπικά δεδομένα.

ΠΑΡΟΧΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ στους μεντορευόμενους να είναι υπεύθυνοι για τη λήψη όλων των αποφάσεων κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εισαγωγής τους στο επάγγελμα. Επομένως, σε συμφωνία με τον μέντορά τους, οι μεντορευόμενοι πρέπει:

- να αποφασίζουν για τις διαστάσεις⁸, πάνω στις οποίες θα εργαστούν μετά την αξιολόγηση, καταρτίζοντας ένα σχέδιο εργασίας,
- να αποφασίζουν με ποιες δραστηριότητες θέλουν να ξεκινήσουν,
- να ζητούν υποστήριξη και καθοδήγηση όποτε χρειάζεται,
- να έχουν πρόσβαση σε έναν ειδικευμένο μέντορα,

⁸ Διδακτική-παιδαγωγική, επιστημονική, γραφειοκρατική/διοικητική, συναισθηματική, κοινωνική και πολιτιστική.

Η δημιουργία της παρούσας δημοσίευσης συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα επιχορηγήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της επιχορήγησης υπ' αριθ. 626148-EPP-1- 2020-2-PT-EPPKA3-PI-POLICY. Η παρούσα δημοσίευση αντανάκλα μόνο τις απόψεις των συντακτών. Ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ούτε ο εθνικός οργανισμός χρηματοδότησης του έργου φέρουν οποιαδήποτε ευθύνη για το περιεχόμενο ή για τυχόν απώλειες ή ζημιές που ενδέχεται να προκληθούν από τη χρήση της παρούσας δημοσίευσης.

- να προσαρμόζουν το πρόγραμμα εισαγωγής στο δικό τους προφίλ, ανάγκες και ενδιαφέροντά,
- να ζητούν χώρο, χρόνο και ατομική υποστήριξη για να διασφαλίσουν την επιτυχία της εισαγωγής στο επάγγελμα.

ΣΕΝΑΡΙΟ 3. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΜΕΝΤΟΡΙΣΜΟΥ

Οι εκπαιδευτικοί-μέντορες πρέπει να έχουν ένα συγκεκριμένο σύνολο γνώσεων και ικανοτήτων, που θα τους επιτρέψει να ξεπεράσουν τις προκλήσεις που συνεπάγεται ο ρόλος, διευκολύνοντας και υποστηρίζοντας την πλήρη ένταξη των εκπαιδευτικών στη σχολική κουλτούρα στην αρχή της επαγγελματικής τους δραστηριότητας. Στην πορεία αυτής της διαδικασίας, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η μεντορική σχέση που προτείνεται για την περίοδο εισαγωγής στο επάγγελμα βασίζεται σε συνεργατικές δράσεις, επομένως στις ικανότητες των μεντόρων πρέπει να περιλαμβάνεται και η ικανότητα να διαχειρίζονται αυτήν τη συνεργατική προσέγγιση.

Η δια βίου επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, ως ένα πρόγραμμα που στοχεύει στην προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξή τους, διαφέρει εννοιολογικά από την αρχική εκπαίδευση: «η ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση έχει ως στόχο τη βελτίωση όσων έχουν ήδη τις βασικές γνώσεις, την τεχνογνωσία και την εξειδίκευση για την άσκηση του επαγγέλματος, [και] μπορεί να είναι πιστοποιημένη ή μη πιστοποιημένη, [...] αποβλέποντας στην προετοιμασία για συγκεκριμένες θέσεις και καθήκοντα στο εκπαιδευτικό σύστημα (εξειδικευμένη επιμόρφωση) ή έχοντας πιο γενικό χαρακτήρα» (Σύσταση αρ. 4, 2013).

Από την άποψη αυτή, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών δεν πρέπει να αποτελεί αυτοσκοπό ή να στοχεύει μόνο στην εξέλιξη της σταδιοδρομίας. Πρέπει να βασίζεται στις πραγματικές ανάγκες των εκπαιδευτικών, να ευθυγραμμίζεται με τις δομές τόσο της ανώτερης όσο και της ενδιάμεσης διοίκησης και να εναρμονίζεται με την εκπαιδευτική κοινότητα. Συγχρόνως, είναι επιτακτικό να ενθαρρύνουμε και να υποστηρίζουμε τους εκπαιδευτικούς να συμμετέχουν ενεργά σε αυτά τα προγράμματα συνεχούς επιμόρφωσης.

Ειδική επιμόρφωση για τους μέντορες δεν πραγματοποιείται καν σε κάποιες χώρες της σύμπραξης. Δεδομένης της σημασίας της αποτελεσματικής επίτευξης αυτού του ρόλου, ο οποίος βασίζεται τόσο στις αποκτηθείσες θεωρητικές γνώσεις όσο και στην καλή θέληση και την προθυμία των έμπειρων εκπαιδευτικών να βοηθήσουν τους νέους συναδέλφους τους στην αρχή της σταδιοδρομίας τους, είναι επιτακτικό να υλοποιηθούν πιστοποιημένα προγράμματα επιμόρφωσης. Τα προγράμματα αυτά θα πρέπει να σχεδιάζονται ως αναπόσπαστο μέρος των προγραμμάτων συνεχούς επιμόρφωσης, με στόχο την κατάρτιση των έμπειρων εκπαιδευτικών για να αναλάβουν τον ρόλο του μέντορα.

Επομένως, είναι σημαντικό το εκπαιδευτικό σύστημα να θέτει ως προτεραιότητα την υλοποίηση προγραμμάτων επιμόρφωσης μεντόρων ως βασική στρατηγική για την προώθηση των απαραίτητων μετασχηματισμών και τη διεύρυνση της υποστήριξης που παρέχεται στους εκπαιδευτικούς. Τα προγράμματα αυτά αποτελούν σημείο κλειδί για την καθιέρωση πραγματικά συνεργατικών πρακτικών και την αναδιαμόρφωση της πορείας του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού, καθώς έχει αποδειχθεί ότι μπορούν να βελτιώσουν την απόδοση και την ευημερία τους.

Είναι επίσης ζωτικής σημασίας να αναγνωριστεί ότι για να αναλάβουν τον ρόλο του μέντορα, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να έχουν μειωμένες ώρες διδασκαλίας σε εβδομαδιαία βάση, ευέλικτο ωράριο, ανάλογη μισθολογική ανταμοιβή, πρόσβαση σε δίκτυο μεντόρων και αναγνώριση, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής τους εξέλιξης. Επιπλέον, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι αυτή η διαμόρφωση μπορεί να έχει θετική επίδραση στην κινητροδότηση των έμπειρων εκπαιδευτικών, συμβάλλοντας στη διατήρηση αξιόλογων επαγγελματιών για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, αποτρέποντας την πρόωρη συνταξιοδότησή τους ή την εγκατάλειψη του επαγγέλματος, ενώ ταυτόχρονα ευνοεί τη μεταφορά της συσσωρευμένης γνώσης τους στις νεότερες γενιές εκπαιδευτικών.

ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Στόχος είναι η υλοποίηση επίσημων, πιστοποιημένων προγραμμάτων επιμόρφωσης μεντόρων για την ενίσχυση της υλοποίησης των προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς. Αυτά τα προγράμματα επιμόρφωσης για τους μέντορες δεν συντελούν μόνο στην επίτευξη μιας αποτελεσματικότερης διαδικασίας εισαγωγής, αλλά και ανοίγουν πόρτες για νέες ευκαιρίες επαγγελματικής εξέλιξης για τους εκπαιδευτικούς. Συνεπώς, προτείνεται:

- Η συγκρότηση ομάδων εκπαιδευτικών-μεντόρων, καθορίζοντας ένα προφίλ που περιλαμβάνει όχι μόνο την κατάρτιση στρατηγικών και πρακτικών σε διδακτικό-παιδαγωγικό επίπεδο και την εμπειρία στη διδασκαλία, αλλά και την προθυμία να υποστηρίξουν άλλους νέους εκπαιδευτικούς στην ανάπτυξη των επαγγελματικών τους δεξιοτήτων,
- Η αναγνώριση της σημασίας του ρόλου των μεντόρων με τη χορήγηση πιστοποίησης και την επαγγελματική αναγνώριση αυτής της ιδιότητάς τους,
- Η δημιουργία ενός προγράμματος επιμόρφωσης για τους μέντορες, προσανατολισμένου στον σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων που υποστηρίζουν αποτελεσματικά την εισαγωγή των εκπαιδευτικών στο επάγγελμα, εξασφαλίζοντας την ανάπτυξη ορισμένων δεξιοτήτων, ώστε να μπορούν:
 - να παρέχουν στοχευμένη και εποικοδομητική ανατροφοδότηση,
 - να αναπτύσσουν σχέσεις εγγύτητας και εμπιστοσύνης με τους μεντορευόμενους τους,
 - να ανταλλάσσουν εμπειρίες, γνώσεις και να ανταπεξέρχονται στις προκλήσεις,
- Η κατάρτιση ενός συστήματος αξιολόγησης για τη μέτρηση του αντίκτυπου των προγραμμάτων επιμόρφωσης μεντόρων στην ένταξη των εκπαιδευτικών στο εκπαιδευτικό πλαίσιο, καθώς και την αξιολόγηση του ρόλου που διαδραματίζουν οι διάφοροι παράγοντες στη διαδικασία.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ του προφίλ των μεντόρων, με βάση την επίδειξη των εξής χαρακτηριστικών:

- Υψηλό επίπεδο γνώσεων διδακτικών-παιδαγωγικών στρατηγικών και πρακτικών,
- Νοοτροπία διά βίου μάθησης,
- Γνώση του αντικείμενου για το οποίο παρέχουν καθοδήγηση,
- Επαγγελματική εμπειρία στους τομείς της διδασκαλίας και της μάθησης,
- Ισχυρό πνεύμα οργάνωσης,
- Προθυμία να βοηθήσουν τους μεντορευόμενους,
- Ενδιαφέρον για την ανάληψη των καθηκόντων του μέντορα και την υποστήριξη των μεντορευόμενων,
- Ικανότητα ενεργητικής ακρόασης και αποτελεσματικής επικοινωνίας,
- Ικανότητα ανταλλαγής εμπειριών,
- Ικανότητα παροχής εποικοδομητικής ανατροφοδότησης.

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ των ειδικών και εξειδικευμένων γνώσεων των μεντόρων και του προφίλ ικανοτήτων τους για την υποστήριξη της εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς. Για τον σκοπό αυτόν, είναι σημαντικό να οριστούν τα γενικά κριτήρια για την επιλογή αυτών των έμπειρων εκπαιδευτικών, διασφαλίζοντας ιδίως τα εξής:

Η δημιουργία της παρούσας δημοσίευσης συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα επιχορηγήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της επιχορήγησης υπ' αριθ. 626148-EPP-1- 2020-2-PT-EPPKA3-PI-POLICY. Η παρούσα δημοσίευση αντνακλά μόνο τις απόψεις των συντακτών. Ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ούτε ο εθνικός οργανισμός χρηματοδότησης του έργου φέρουν οποιαδήποτε ευθύνη για το περιεχόμενο ή για τυχόν απώλειες ή ζημιές που ενδέχεται να προκληθούν από τη χρήση της παρούσας δημοσίευσης.

- Διδακτική προϋπηρεσία, αναγνωρίζοντας ότι 10 ή 20 χρόνια υπηρεσίας συνεπάγονται συσσώρευση γνώσεων σε διάφορες διαστάσεις της διδακτικής,
- Γνώσεις που έχουν αποκτηθεί από την άσκηση άλλων συναφών ρόλων, όπως η συμμετοχή σε καινοτόμα προγράμματα και η καθοδήγηση μαθητευόμενων συναδέλφων,
- Ειδική κατάρτιση, ιδίως συμμετοχή στο πρόγραμμα επιμόρφωσης μεντόρων,
- Αξιολόγηση επιδόσεων και κινητροδότηση για την εκπλήρωση του ρόλου,
- Επαφή με «σχολές επιμόρφωσης» και εκδήλωση ενδιαφέροντος για συμμετοχή.

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ προγραμμάτων επιμόρφωσης των μεντόρων που θα απευθύνονται σε έμπειρους εκπαιδευτικούς, έτσι ώστε εκείνοι να νιώθουν καλύτερα προετοιμασμένοι για την επιτέλεση αυτού του ρόλου, υπερυπερλαμβανομένων διαδικασιών παρακολούθησης και αξιολόγησης του αντίκτυπου. Το εν λόγω πρόγραμμα επιμόρφωσης έχει ως στόχο:

- Την πρόσβαση στη θεωρητική σκέψη που θα επιτρέψει την εμβάθυνση των γνώσεων,
- Την κατανόηση των καθηκόντων και των ευθυνών του ρόλου του μέντορα και τη διαχείριση των προσδοκιών από αυτόν,
- Τη θέσπιση προτεραιοτήτων και τον προσδιορισμό δράσεων σχετικών με την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων μεντορισμού,
- Τον από κοινού καθορισμό προτύπων και πρωτοκόλλων για την καθοδήγηση των δραστηριοτήτων μεντορισμού,
- Την ανάπτυξη ικανοτήτων σε διάφορους τομείς συναφείς με την υλοποίηση του προγράμματος εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς,
- Την απόκτηση πρόσβασης σε ασκήσεις, δραστηριότητες και υλικά.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ διδακτικού χρόνου για τον ρόλο των μεντόρων και διασφάλιση της σύμπτυξης του μη διδακτικού χρόνου για συνεργατική εργασία μεταξύ μεντόρων και μεντορευόμενων. Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι μέντορες και οι μεντορευόμενοι έχουν κοινούς χρόνους διδασκαλίας, ώστε να μπορούν να δουλεύουν συνεργατικά στην τάξη, καθώς αυτός είναι ο μόνος τρόπος για να βοηθηθεί ο νέος εκπαιδευτικός, ιδίως στη διαχείριση της τάξης, διασφαλίζοντας τις προϋποθέσεις για την πραγμάτωση μιας ζωτικής διάστασης του προγράμματος επιμόρφωσης μεντόρων⁹. Αυτή η κοινή συμμετοχή περιλαμβάνει την παρακολούθηση μαθημάτων και, κατά προτίμηση, τη συμμετοχή σε πρωτοβουλίες στις τάξεις άλλων εκπαιδευτικών, καθώς οι ευκαιρίες αυτές ευνοούν την ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ των διαφόρων ενδιαφερομένων, εμπλουτίζοντας την εμπειρία της εισαγωγής.

Ο ορισμός κοινού χρόνου που δεν αφορά τη διδασκαλία είναι εξίσου σημαντικός, ώστε να είναι δυνατή η πραγματοποίηση ατομικών και κοινών συναντήσεων, καθώς και άλλων δραστηριοτήτων που θεωρούνται ουσιαστικές για την επιτυχία της μεντορείας. Η εμπειρία από την υλοποίηση προγραμμάτων εισαγωγής και μεντορισμού έχει δείξει ότι η αφιέρωση χρόνου αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχία του όλου εγχειρήματος.

⁹ Βλ. Σύνοψη Πολιτικής 2 σχετικά με τις διαστάσεις του προγράμματος επιμόρφωσης μεντόρων.

Η δημιουργία της παρούσας δημοσίευσης συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα επιχορηγήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της επιχορήγησης υπ' αριθ. 626148-EPP-1- 2020-2-PT-EPPKA3-PI-POLICY. Η παρούσα δημοσίευση αντισταθμίζει μόνο τις απόψεις των συντακτών. Ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ούτε ο εθνικός οργανισμός χρηματοδότησης του έργου φέρουν οποιαδήποτε ευθύνη για το περιεχόμενο ή για τυχόν απώλειες ή ζημιές που ενδέχεται να προκληθούν από τη χρήση της παρούσας δημοσίευσης.

ΣΕΝΑΡΙΟ 4. ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΕ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

Η υλοποίηση προγραμμάτων όπως το LOOP, το οποίο στοχεύει στη διεύρυνση των ευκαιριών μάθησης για τους εκπαιδευτικούς που περιλαμβάνουν διανοητικές, επιστημονικές, προσωπικές, διαπροσωπικές και κοινωνικοσυναισθηματικές ικανότητες, συμβάλλει στην ανάπτυξη της μαθησιακής φιλοσοφίας των οργανισμών επιδρώντας στην εύρυθμη ένταξη των νέων εκπαιδευτικών και στην κατάρτιση όλων των εκπαιδευτικών. Μελέτες δείχνουν ότι μια ολοκληρωμένη και περιεκτική προσέγγιση των προγραμμάτων εισαγωγής ενισχύει το επάγγελμα του εκπαιδευτικού, συμβάλλοντας στην επιτυχία τόσο των σχολείων όσο και των μαθητών.

Οι έρευνες σχετικά με τους κύκλους επαγγελματικής ζωής δείχνουν σταθερά ότι η εισαγωγή των νέων εκπαιδευτικών στο επάγγελμα αποτελεί καθοριστικό σημείο για την εξέλιξη της σταδιοδρομίας τους και τη δυναμική των σχολικών οργανισμών. Κατά συνέπεια, είναι σημαντικό να εκλαμβάνονται αυτά τα έργα ως καταλύτες για ουσιαστικές πρότυπες αλλαγές, δεδομένου ότι προωθούν μια γνήσια κουλτούρα διά βίου επαγγελματικής μάθησης, η οποία υποστηρίζεται από διαμορφωτική ανατροφοδότηση από συναδέλφους. Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτικοί αποκτούν την ικανότητα να εκτελούν αποτελεσματικότερα τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί, με αποτέλεσμα:

- την αντιστοίχιση στρατηγικών με τα ενδιαφέροντα των μαθητών,
- τη διατήρηση θετικού κλίματος και ευημερίας των εκπαιδευτικών,
- την ενθάρρυνση της πρακτικής του αναστοχασμού και της περιέργειας,
- την καλύτερη διαχείριση της τάξης.

Δεδομένου ότι στα συμπεράσματα αυτά συμφωνούν οι ερευνητές και οι αρμόδιοι φορείς σε διάφορες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος, το εύλογο ερώτημα που τίθεται είναι γιατί αυτή η περίοδος είναι τόσο παραμελημένη; Κατά τον Νόνοα (2017), αυτό εξηγείται από δύο λόγους: Πρώτον, επειδή τα σχολεία δεν μπορούν να προσφέρουν τις απαραίτητες συνθήκες και πόρους για κάτι τέτοιο, και δεύτερον, επειδή είναι ακόμα δύσκολο να γίνει διάκριση μεταξύ των εκπαιδευτικών και να αναγνωριστεί ο ρόλος που μπορούν και οφείλουν να αναλάβουν οι εμπειρότεροι.

Ωστόσο, τα συμπεράσματα από τις εργασίες που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του LOOP καθιστούν σαφές πόσο σημαντικό είναι να θεσμοθετηθεί το πρόγραμμα σε γενικό επίπεδο, ως τρόπος διασφάλισης της πρόσβασης σε αυτήν την περίοδο κατάρτισης, ταυτόχρονα με τον εννοιολογικό ορισμό της δράσης. Αυτή η αναγνώριση σε επίπεδο πολιτικής πρέπει να μεταφραστεί σε συγκεκριμένα μέτρα που καθιστούν δυνατή την υλοποίησή της, μια διαδικασία που απαιτεί τον καθορισμό των αρμοδιοτήτων των διαφόρων οργανωτικών δομών που συνθέτουν τα διαφορετικά επίπεδα λήψης αποφάσεων. Αυτό το κανονιστικό πλαίσιο είναι απαραίτητο, ώστε να δημιουργηθούν στα σχολεία οι προϋποθέσεις που είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική εφαρμογή των προτεινόμενων μέτρων.

Οι συμμετέχοντες σε αυτό το πρόγραμμα, εκπρόσωποι υπουργείων, οργανισμοί έρευνας και αξιολόγησης, σχολεία και εκπαιδευτικοί, αναγνώρισαν την ανάγκη χάραξης μιας στρατηγικής για τη διασφάλιση της γενίκευσής του, συμπεριλαμβανομένων των πόρων και των κατευθυντήριων γραμμών που απαιτούνται για τη διασφάλιση της επιτυχούς υλοποίησής του. Αυτό το πλαίσιο δράσης πρέπει, συνεπώς, να λαμβάνει υπόψη τις συγκεκριμένες ανάγκες των εθνικών, περιφερειακών και ατομικών πλαισίων.

ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Οι επιλογές πολιτικής που θα πρέπει να υιοθετηθούν χαρακτηρίζονται από τον πραγματισμό τους, δεδομένου ότι τα συμπεράσματα που συνάγονται σε όλο αυτό το έγγραφο είναι αποτέλεσμα πραγματικής γνώσης σχετικά με τη διαδικασία επιτόπιας ανάπτυξης και υλοποίησης προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους

Η δημιουργία της παρούσας δημοσίευσης συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα επιχορηγήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της επιχορήγησης υπ' αριθ. 626148-EPP-1- 2020-2-PT-EPPKA3-PI-POLICY. Η παρούσα δημοσίευση αντανακλά μόνο τις απόψεις των συντακτών. Ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ούτε ο εθνικός οργανισμός χρηματοδότησης του έργου φέρουν οποιαδήποτε ευθύνη για το περιεχόμενο ή για τυχόν απώλειες ή ζημιές που ενδέχεται να προκληθούν από τη χρήση της παρούσας δημοσίευσης.

εκπαιδευτικούς, που βασίζονται στον μεντορισμό, καθώς και της εποπτείας τους. Ως εκ τούτου, και με γνώμονα την επιδίωξη του κοινού στόχου της διαδοχικής **βελτίωσης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στα σχολεία**, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ακόλουθες δράσεις:

- **Να οριστεί ένα σχέδιο δράσης** για την εισαγωγή στο επάγγελμα (που παρέχεται από καταρτισμένους μέντορες) και την εργασία μεταξύ ομοτίμων,
- **Να δημιουργηθεί μια τεχνική μονάδα (κεντρική ή/και αποκεντρωμένη)**, η οποία θα αποτελείται από μέλη του Υπουργείου Παιδείας, παρόχους επιμόρφωσης και σχολεία, που θα είναι αρμόδια για την υλοποίηση των προγραμμάτων,
- **Να τεθούν οι όροι της σχέσης μεταξύ μέντορα και μεντορευόμενου**, οι οποίοι δεν πρέπει να περιλαμβάνουν αυστηρά κριτήρια, αλλά μάλλον έναν συνδυασμό που συμβάλλει σε μια καλύτερη αντιστοιχία. Από την άποψη αυτή, είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη ότι οι σχέσεις μεταξύ τους εξελίσσονται και ότι οι μέντορες είναι επαγγελματίες με υψηλά επίπεδα ικανοτήτων στη διαχείριση σχέσεων και, ως εκ τούτου, είναι σε θέση να προσαρμόσουν τις ενέργειές τους σε διαφορετικά προφίλ μεντορευόμενων. Συνεπώς, είναι απαραίτητο να ληφθούν υπόψη οι ακόλουθες πτυχές:
 - **Ο μέντορας και ο μεντορευόμενος έχουν το ίδιο γνωστικό αντικείμενο**, έχοντας κατά νου ότι η μη αντιστοιχία μπορεί να αποτελέσει πρόσφορο έδαφος για μια πιο ολοκληρωμένη ανταλλαγή γνώσεων και να προωθήσει διαδικασίες διεπιστημονικής σύγκλισης, οι οποίες θα μπορούσαν ακολούθως να οδηγήσουν σε μια σειρά νέων πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων.
 - **Ο μέντορας και ο μεντορευόμενος εργάζονται στο ίδιο σχολείο**, μια κατάσταση που μπορεί να διευκολύνει την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων και τη λειτουργικότητα της εισαγωγής στο επάγγελμα αφενός. Αφετέρου, εάν εργάζονται σε διαφορετικά σχολεία, μπορεί να δοθεί έναυσμα για νέες ιδέες και προοπτικές, παρέχοντας στον μεντορευόμενο ένα ασφαλέστερο και πιο ιδιωτικό περιβάλλον αλληλεπίδρασης.
 - Να διασφαλιστεί ότι η αντιστοιχία **ανταποκρίνεται στους στόχους της κατά τύπους εκπαιδευτικής ανάπτυξης**, με γνώμονα την εισαγωγή στο επάγγελμα με βάση τον μεντορισμό όχι προς ατομικό όφελος, αλλά συλλογικό, και με αντίκτυπο στην ανάπτυξη ευρύτερων πλαισίων και εργασιακής κουλτούρας στα σχολεία.
 - Η αντιστοιχία θα πρέπει να βασίζεται στο **επίπεδο ανάπτυξης των ικανοτήτων του μέντορα** σε έναν συγκεκριμένο τομέα, που θεωρείται σημαντικός για την ενίσχυση όσο το δυνατόν περισσότερων μεντορευόμενων.
- Η **επιμόρφωση των μεντόρων** θα πρέπει να εγγυάται την καλή προετοιμασία των έμπειρων εκπαιδευτικών για αυτόν τον ρόλο, δίνοντάς τους την ευκαιρία να ενημερωθούν διεξοδικά για τον ρόλο τους (δικαιώματα και υποχρεώσεις) και για το πρόγραμμα εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς στο σύνολό του.
- Να γίνεται **προσαρμογή της δράσης στο εκπαιδευτικό πλαίσιο**, με σεβασμό στις εκάστοτε ιδιαιτερότητες και θετική ανταπόκριση στις ανάγκες κάθε εκπαιδευτικού οργανισμού.
- Η διάρθρωση **ενός σχεδίου παρακολούθησης και εποπτείας της διαδικασίας εισαγωγής**, αφήνοντας χώρο για ανταλλαγή γνώσεων και συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών από διαφορετικά σχολεία, καθώς και για κοινή χρήση διαδικασιών και υλικού.
- **Πρωώθηση της συμμετοχής των εκπαιδευτικών σε προγράμματα εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς**, με τους εξής τρόπους:

- Πρόβλεψη **κοινού χρόνου εργασίας μεταξύ μέντορα και μεντορευόμενου,**
- **Παρουσίαση της ομάδας των μεντόρων στους μεντορευόμενους,** δίνοντάς τους χρόνο για να συστηθούν, διευκολύνοντας τη δημιουργία σχέσεων και αποφεύγοντας το άγχος και την ανησυχία, συναισθήματα που δεν ευνοούν καθόλου την υλοποίηση της όλης διαδικασίας.
- Διοργάνωση **ενημερωτικών συνεδριών/εργαστηρίων για τους μεντορευόμενους** ώστε να γνωρίζουν εκ των προτέρων τους στόχους και το περιεχόμενο των προγραμμάτων, το πλαίσιο στο οποίο εκτελούνται, καθώς και τα καθήκοντα που συνεπάγονται. Η δράση αυτή συμβάλλει στο να λαμβάνουν οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί πιο ενημερωμένες και συνειδητές αποφάσεις, μειώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την πιθανότητα να εγκαταλείψουν πρόωρα το πρόγραμμα.
- **Αναγνώριση της σημασίας της συμμετοχής των διαφόρων δομών στην υλοποίηση και ανάπτυξη της δράσης,** έχοντας υπόψη ότι ο ρόλος αυτός είναι πολύ απαιτητικός, συνεπάγεται παρακολούθηση και διαθεσιμότητα πόρων, οπότε είναι αναγκαίο να επιμερίζεται και η ευθύνη για την εφαρμογή του.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Η ανάπτυξη ενός στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδίου δράσης που θα διασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή των προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς με την υποστήριξη του μεντορισμού, έχοντας κατά νου τον απώτερο στόχο της βελτίωσης της ποιότητας των υπηρεσιών που προσφέρουν τα σχολεία και τη διασφάλιση ότι οι εκπαιδευτικοί τους νιώθουν ότι υποστηρίζονται και είναι ενταγμένοι. Προς αυτό απαιτείται ο καθορισμός μηχανισμών στήριξης για την ανάπτυξη της εισαγωγής στο επάγγελμα σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

Υπό αυτήν την έννοια, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι διαδικασίες επιμόρφωσης είναι εύστοχες, λαμβάνοντας υπόψη τον στόχο της προσωπικής και επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών, ο οποίος προϋποθέτει ένα ολιστικό όραμα, το οποίο θα καλύπτει τις διαστάσεις της γνώσης, της πράξης και της ίδιας της συμμετοχής, οι οποίες είναι θεμελιώδεις για την επαγγελματική πρακτική. Θα πρέπει να τονιστεί ότι, στο πλαίσιο αυτό, η επιμόρφωση που θα επιτρέψει στους μέντορες να επιτελέσουν αυτόν τον ρόλο είναι καίρια, καθώς επηρεάζει σημαντικά την επαγγελματική προσέγγιση της διδασκαλίας και διαδραματίζει αποφασιστικό ρόλο στην επιτυχία της διαδικασίας εισαγωγής στο επάγγελμα. Ως εκ τούτου, κρίνεται σκόπιμο:

ΝΑ ΕΝΙΣΧΥΘΕΙ η ανάπτυξη κάθε εκπαιδευτικού οργανισμού μέσω της υλοποίησης προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς. Τα προγράμματα εισαγωγής στο επάγγελμα θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως μια ευκαιρία μεταρρύθμισης και επικαιροποίησης της κουλτούρας των σχολείων και, κατά αυτόν τον τρόπο, περαιτέρω εμπλουτισμού και επαγγελματικής ανάπτυξης της εκπαιδευτικής κοινότητας μέσω της ανταλλαγής γνώσεων, πόρων και πρακτικών μεταξύ συναδέλφων. Στόχος είναι ο αντίκτυπος αυτών των δράσεων να υπερβαίνει την επαγγελματική ανάπτυξη κάθε συμμετέχοντος εκπαιδευτικού και να έχει θετική επίδραση στην οικοδόμηση μιας σταθερής εκπαιδευτικής κουλτούρας, στην ανάπτυξη του σχολείου συνολικά, συμβάλλοντας, κατά αυτόν τον τρόπο, στη βελτίωση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών σε κάθε σχολικό πλαίσιο. Αυτό σημαίνει ότι τα διοικητικά όργανα των σχολείων, καθώς και οι ενδιάμεσες διοικητικές δομές τους, αναγνωρίζουν **την προστιθέμενη αξία αυτών των προγραμμάτων για τον οργανισμό** και, με αυτόν τον τρόπο, προωθούν τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών και διασφαλίζουν τις αναγκαίες συνθήκες χώρου και χρόνου για την υλοποίηση των προγραμματισμένων δραστηριοτήτων.

ΝΑ ΣΥΣΤΑΘΕΙ μια ομάδα εργασίας για τον καθορισμό/την προσαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών επιλογής των μεντόρων και των συμμετεχόντων νέων εκπαιδευτικών, καθώς και για τον προσδιορισμό των αναγκαίων

Η δημιουργία της παρούσας δημοσίευσης συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα επιχορηγήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της επιχορήγησης υπ' αριθ. 626148-EPP-1- 2020-2-PT-EPPKA3-PI-POLICY. Η παρούσα δημοσίευση αντανάκλα μόνο τις απόψεις των συντακτών. Ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ούτε ο εθνικός οργανισμός χρηματοδότησης του έργου φέρουν οποιαδήποτε ευθύνη για το περιεχόμενο ή για τυχόν απώλειες ή ζημιές που ενδέχεται να προκληθούν από τη χρήση της παρούσας δημοσίευσης.

πόρων, συμπεριλαμβανομένης της επιμόρφωσης, των δομών υλοποίησης και της διοικητικής υποστήριξης. Από την άποψη αυτή, η ομάδα εργασίας θα πρέπει να καθορίσει τους όρους της αντιστοίχισης μεταξύ μέντορα και μεντορευόμενου, έχοντας κατά νου ότι δεν υπάρχουν αλάνθαστα κριτήρια και ότι ο συνδυασμός πολλών διαφορετικών κριτηρίων ίσως και να οδηγήσει τελικά σε καλύτερη αντιστοιχία.

ΠΡΟΩΘΗΣΗ της συμμετοχής των εκπαιδευτικών στην υλοποίηση των προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς, με βάση ένα κοινό σχέδιο δράσεων και εμπλεκόμενων φορέων. Από την άποψη αυτή, θεωρείται απαραίτητο:

- Να συσταθεί μια ομάδα εργασίας, η οποία θα λάβει κατάρτιση ώστε να γνωρίζει διεξοδικά τα προγράμματα εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς και να αναγνωρίζει την αξία και την αποτελεσματικότητά τους.
- Η ομάδα εργασίας, με την υποστήριξη μιας ομάδας επικοινωνίας, θα πρέπει να καταρτίσει ένα σχέδιο για τη δημόσια προβολή των προγραμμάτων σε διάφορες εθνικές δομές και το σχέδιο αυτό θα πρέπει να παρουσιαστεί σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό (σχολείο) επίπεδο.
- Η διάδοση θα πρέπει να περιλαμβάνει παρουσίαση των προγραμμάτων μέσω μιας εννοιολογικής προσέγγισης, επεξήγηση των στόχων και των πλεονεκτημάτων τους για το επάγγελμα του εκπαιδευτικού, παροχή πληροφοριών σχετικά με τη διάρκειά τους και διευκρίνιση των απαιτούμενων δραστηριοτήτων και ανθρώπινων πόρων, μεταξύ άλλων πτυχών που κρίνονται σκόπιμες.
- Τα προγράμματα θα παρουσιάζονται, πέραν των υποψήφιων συμμετεχόντων εκπαιδευτικών, και σε άλλους σχετιζόμενους φορείς της σχολικής κοινότητας, έτσι ώστε όλοι να παρακινούνται να συμμετέχουν στις δραστηριότητές τους.
- Στις συνεδρίες διάδοσης εκπροσωπούνται τα σχολικά συμβούλια και οι δομές της ενδιαμέσης διοίκησης, ώστε να είναι ενήμεροι για τα προγράμματα και να υποστηρίζουν την υλοποίησή τους, παρέχοντας κοινούς χρόνους εντός του προγράμματος των εκπαιδευτικών και χώρους που διασφαλίζουν την εμπιστευτικότητα και καθιστούν δυνατή τη συνεργασία μεταξύ των μεντόρων και των μεντορευόμενων.

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ των προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα στα εκπαιδευτικά πλαίσια, διασφαλίζοντας την ευθυγράμμισή τους με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες κάθε σχολικού οργανισμού. Διάφορες μελέτες δείχνουν ότι η επαγγελματική κουλτούρα των σχολείων, η σύνθεση αξιών, κανόνων και επαγγελματικών πρακτικών, έχουν ισχυρό αντίκτυπο στους νέους εκπαιδευτικούς και στο έργο των μεντόρων. Κατά συνέπεια είναι σημαντικό να προσαρμόζονται οι αρχές και οι πρακτικές οποιουδήποτε εθνικού ή/και διεθνούς σχεδίου επαγγελματικής ανάπτυξης στα τοπικά δεδομένα.

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ σχεδίου παρακολούθησης και εποπτείας για τη διαδικασία εισαγωγής στο επάγγελμα, το οποίο καθιστά δυνατή τη θέσπιση ενός πλαισίου συνεχούς αξιολόγησης, το οποίο να διαρθρώνεται βάσει μοντέλου κατάλληλου για τα χαρακτηριστικά της δράσης και να καθορίζει τις μεθόδους παρακολούθησης των συμμετεχόντων, παρέχοντας άμεση πληροφόρηση μέσα στην πολυπλοκότητα της παρέμβασης και διασφαλίζοντας την αρτιότητα της δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένης της ανατροφοδότησης, της αξιολόγησης των αλληλεπιδράσεων, της μέτρησης του βαθμού ικανοποίησης και της προόδου της μάθησης. Υπό την έννοια αυτή, το σχέδιο παρακολούθησης και εποπτείας θα πρέπει:

- να καθορίζει τους στόχους παρακολούθησης,
- να προσδιορίζει τα κύρια ορόσημα και στόχους,
- να καθορίζει τα εργαλεία παρακολούθησης,

Η δημιουργία της παρούσας δημοσίευσης συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα επιχορηγήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της επιχορήγησης υπ' αριθ. 626148-EPP-1- 2020-2-PT-EPPKA3-PI-POLICY. Η παρούσα δημοσίευση αντνακλά μόνο τις απόψεις των συντακτών. Ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ούτε ο εθνικός οργανισμός χρηματοδότησης του έργου φέρουν οποιαδήποτε ευθύνη για το περιεχόμενο ή για τυχόν απώλειες ή ζημιές που ενδέχεται να προκληθούν από τη χρήση της παρούσας δημοσίευσης.

- να ορίζει το χρονοδιάγραμμα παρακολούθησης,
- να καθορίζει τις αρμοδιότητες,
- να προβλέπει τη συλλογή ανατροφοδότησης και αξιολογήσεων,
- να αναλύει τα δεδομένα και να εντοπίζει τομείς προς βελτίωση,
- να κοινοποιεί τα αποτελέσματα,
- να εφαρμόζει συνεχείς βελτιώσεις,
- να αξιολογεί την πρόοδο της μάθησης.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ της ομάδας των μεντόρων, δίνοντας χρόνο να συστηθούν και διευκολύνοντας την επαφή μεταξύ των μεντόρων και των νέων εκπαιδευτικών. Όσο πιο γρήγορα οι μέντορες και οι μεντορευόμενοι γνωριστούν μεταξύ τους, τόσο πιο άμεση και φυσική θα είναι η εφαρμογή των προγραμμάτων. Είναι, επομένως, σημαντικό **η γνωριμία κάθε ζεύγους να γίνεται όσο το δυνατόν συντομότερα**, ξεπερνώντας έτσι τυχόν ανασφάλειες, φόβους και αμφιβολίες που μπορεί φυσικά να υπάρχουν και στις δύο πλευρές.

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΕΝΤΟΡΕΥΟΜΕΝΟΥΣ, σε πρακτική μορφή, π.χ. ως εργαστήρια, προκειμένου οι μεντορευόμενοι να αποφασίσουν συνειδητά και τεκμηριωμένα ως προς τη συμμετοχή τους στη διαδικασία εισαγωγής στο επάγγελμα, αποτρέποντας έτσι το ενδεχόμενο να αποχωρήσουν πρόωρα από το πρόγραμμα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Britton, E.; Paine, L.; Raizen, S. & Pimm, D. (2003). *Comprehensive teacher induction: Systems for early career learning*. Amsterdam, Netherlands: Kluwer and WestEd.
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου για την ανάπτυξη του σχολείου και την άριστη διδασκαλία (2017). Συμπεράσματα του Συμβουλίου για την ανάπτυξη του σχολείου και την άριστη διδασκαλία, (2017/C 421/03). Ανακτήθηκε: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017XG1208\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017XG1208(01))
- European Centre for the Development of Vocational Training (CEDEFOP) (2019). *Lifelong Guidance*. Ανακτήθηκε: <https://www.cedefop.europa.eu/en/projects/lifelong-guidance>
- European Commission (2020). *Adult learning initiatives*. Ανακτήθηκε: <https://education.ec.europa.eu/education-levels/adult-learning/adult-learning-initiatives>
- European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture, ET2020 working group – Early childhood education and care – Final report, Publications Office (2021). Ανακτήθηκε: <https://data.europa.eu/doi/10.2766/857178>
- European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture, ET2020 working group – Education and Training – Working Group Mandates, 2019. Ανακτήθηκε: https://education.ec.europa.eu/sites/default/files/document-library-docs/education-training-et2020-working-groups-2016-2017_el.pdf.
- Fideler, E. & Haselkorn, D. (1999). *Learning the ropes: urban teacher induction programs and practices in the United States*. Belmont, MA: Recruiting New Teachers.
- Gorzoni, S. and Davis, C. (2017). O conceito de profissionalidade docente nos estudos mais recentes. Ανακτήθηκε από: <https://www.semanticscholar.org/paper/O-conceito-de-profissionalidade-docente-nos-estudos-Gorzoni-Davis/982a5e16d55a152495bfe54a36f21e0f546bc6f1>
- Hobson, A. J.; Ashby, P.; Malderez, A. & Tomlinson, P. D. (2009). *Mentoring beginning teachers: what we know and what we don't*. *Teaching and Teacher Education*, 25, 207-216.
- Huberman, M. (1989). *La vie des enseignants: évolution et bilan d'une profession*. Neuchâtel; Paris: Delachaux; Niestlé.
- Ingall, C. K. (2006). *Down the up staircase: Tales of teaching in Jewish day schools*. New York, NY: Jewish Theological Seminary Press.
- Ingersoll, R. (2003). *Is there really a teacher shortage?* Philadelphia, PA: Consortium for Policy Research in Education, University of Pennsylvania. Ανακτήθηκε από: <http://www.gse.upenn.edu/pdf/rmi/Shortage-RMI-09-2003.pdf>
- Ingersoll, R., & Perda, D. (2011). *How high is teacher turnover and is it a problem?* Philadelphia: University of Pennsylvania, Consortium for Policy Research in Education.
- Johnson, S. (1990). *Teachers at work: Achieving success in our schools*. New York, NY: Basic Books.

Johnson, S., & Birkeland, S. (2003). Pursuing a sense of success: New Teachers explaining their careers decisions. American Educational Research Journal, 40, 518-617.

LINCS (2015). Teacher Induction and Mentoring Brief. USA, Literacy Information and Communication Systems. Ανακτήθηκε: <https://lincs.ed.gov/publications/te/mentoring.pdf>

Loop Comparative Report (2024). Σύντομα διαθέσιμη εδώ.

Συγκριτική ερευνητική έκθεση LOOP: Πλαίσιο για τον σχεδιασμό καινοτόμων προγραμμάτων εισαγωγής στο επάγγελμα για νέους εκπαιδευτικούς (2022). Ανακτήθηκε: [Microsoft Word - LOOP WP1 T1.6 Comparative Report Final Published \(empowering-teachers.eu\)](https://empowering-teachers.eu/Microsoft%20Word%20-%20LOOP%20WP1%20T1.6%20Comparative%20Report%20Final%20Published)

LOOP e-CATALOGUE Good Practices for new teachers' induction (2021). Ανακτήθηκε: [LOOP eCatalogueFinal.pdf \(empowering-teachers.eu\)](https://empowering-teachers.eu/LOOP_eCatalogueFinal.pdf)

LOOP Induction Programme (2022). Ανακτήθηκε: https://empowering-teachers.eu/wp-content/uploads/2023/03/Teacher-Induction-Programme-Final_EN-1.pdf

LOOP Mentors' Capacity Programme (2022). Ανακτήθηκε: [LOOP-MCP_handbook_EN.pdf \(empowering-teachers.eu\)](https://empowering-teachers.eu/LOOP-MCP_handbook_EN.pdf)

LOOP Policy Brief on Building Recommendations from the field activities (2023). Ανακτήθηκε: [Policy_brief2-.pdf \(empowering-teachers.eu\)](https://empowering-teachers.eu/Policy_brief2-.pdf)

LOOP Policy Brief on Current Landscapes of Educational Systems: challenges and opportunities for a new approach to a teaching career (2022). Ανακτήθηκε: [Policy_brief_1_D4.1_10052.pdf \(empowering-teachers.eu\)](https://empowering-teachers.eu/Policy_brief_1_D4.1_10052.pdf)

Lortie, D. (1975). Schoolteacher: a sociological study. Chicago, IL: University of Chicago Press.

Nóvoa, A. (1992a.). Os professores e a sua formação. Lisboa: D. Quixote.

Nóvoa, A. (1992b.). Profissão professor. Porto: Porto.

Nóvoa, A. (1992c.). Vidas de professores. Porto: Porto.

Nóvoa, A. (2017). Firmar a posição como professor, afirmar a profissão docente. Cadernos de Pesquisa, v.47, n. 166, p.1106-1133 out./dez.

Nóvoa, A. (2017). Firmar a posição como professor, afirmar a profissão docente. Cadernos de Pesquisa, v. 47, n. 166, p. 1106–1133 out./dez.

OECD (2013). TALIS - An International Perspective on Teaching and Learning. Ανακτήθηκε: https://read.oecd-ilibrary.org/education/talis-2013-results_9789264196261-en#page1

OECD (2018). TALIS - Teachers and school leaders as lifelong learners. Ανακτήθηκε: <https://www.oecd.org/education/talis-2018-results-volume-ii-19cf08df-en.htm>

Recommendation no. 4/2013, published in Diário da República (Portugal), 95, 2nd Series, 17th of May 2013. Ανακτήθηκε: <https://dre.tretas.org/dre/309313/recomendacao-4-2013-de-17-de-maio>

Sizer, T. ((1992). *Horace's compromise: The dilemma of the America high school*. Boston, MA: Houghton Mifflin.

Strong, M. (2009). *Effective teacher induction and mentoring: assessing the evidence*. New York, NY: Teachers College Press.

Tyack, D. (1974). *The honest best system*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Waller, W. (1932). *The sociology of teaching*. New York, NY: Wiley.

Zey, M. G. (1984). *The mentor connection*. Homewood, IL: Dow Jones-Irwin.